

Miljö- och byggnadsnämnden

Grundläggande granskning 2018

Hantering av leverantörsfakturer

Genomsnittlig bedömning

Ändamålsenlighet	Ekonomiskt tillfredsställande	Rättsvisande räkenskaper	Intern kontroll
Gul	Grön		Grön
			Gul
Gul	Grön		Grön

Utvecklingsområden

- Ändamålsenlighet: Förbättrad måluppfyllelse för verksamheten
- Intern kontroll: Nämndens arbete med intern kontroll

Kommunägda bolag

Vilhelminabostäder AB (kommunal ägarandel 100%)

Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB (100%)

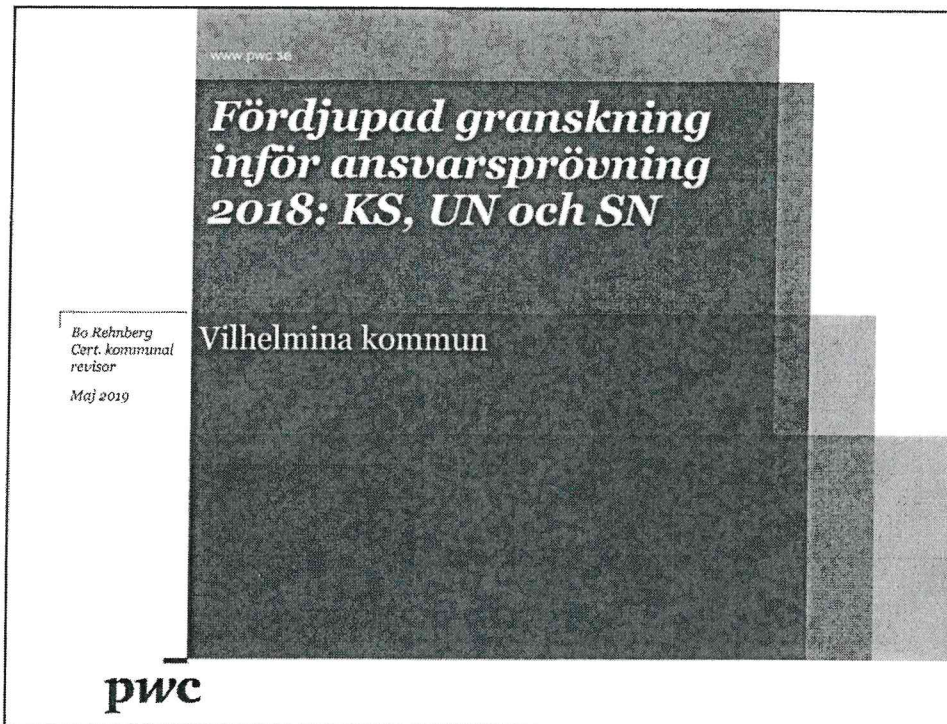
South Lapland HoldCo AB (100%)

South Lapland Airport AB (100%)

Ändamålsenlighet	Ekonomiskt tillfredsställande	Rättsvisande räkenskaper	Intern kontroll
Grön	Gul	~~svart revision~~	Gul
Grön	Grön	~~svart revision~~	Grön
		~~svart revision~~	
		~~svart revision~~	

Utvecklingsområden

- VIBO: Formulera verksamhetsmål, bedriv verksamheten affärsmässigt = vinst
- South Lapland: "Kommunalisera" bolagsordning

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelse och facknämnder ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter.

Kommunen redovisar ett stort ekonomiskt underskott för år 2018.

Syfte och kontrollområden

Syftet med granskningen är att granska kommunstyrelsens, utbildningsnämndens och socialnämndens agerande i samband med uppkommit ekonomiunderskott.

Revisorernas uppdrag regleras i kommunallagen kapitel 12. Revisorerna ska granska och pröva följande områden: 1) Ändamålsenlighet, 2) Ekonomiskt tillfredsställande, 3) Intern kontroll, 4) Rättvisande räkenskaper.

Metod

Analys av sammanträdesprotokoll 2018, budget 2018 och bokslut 2018.

I bilaga redovisas grunder för revisorernas kritik i revisionsberättelse. Grunderna är hämtade från "God revisionssed i kommunal verksamhet 2018".

1. Kommunstyrelsen (KS)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- KS ska bland annat ha hand om kommunens ekonomiska förvaltning, verkställa fullmäktiges beslut samt – inom ramen för uppsiktsansvar – se till att kommunens samlade verksamhet bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som KF har bestämt.
- Kommunens budget ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Ansvar för att bereda ärenden som ska handläggas av KF, exempelvis budget, vilar på KS.

Vår granskning visar följande:

KS har vid ett flertal tillfällen under år 2018 föreslagit KF att fatta utgiftsbeslut under löpande budgetår, däribland tilläggsbudget till KS och nämnder. KS kan inte i rimlig grad verifiera att styrelsen på ett aktivt sätt sökt lösningar för att utgifterna istället ska finansieras inom befintlig driftbudgetram. Aktuella utgifter har finansierats från eget kapital. Utgiftsbesluten har dels motverkat kommunens ekonomiska mål, dels medfört att kommunens budget blivit underbalanserad, d.v.s. att periodens kostnader har överskridit periodens intäkter.

1. Kommunstyrelsen (KS), forts.

Granskningsiakttagelser, forts.

KS har i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att kommunens samlade verksamhet riskerar redovisa ett betydande ekonomiskt underskott för år 2018. Granskningen noterar att KS vid två tillfällen (maj och september) har uppmanat till ekonomisk återhållsamhet under år 2018. Därutöver kan KS inte verifiera att åtgärder vidtagits för att kommunens samlade verksamhet ska bedrivas inom den budget som fastställts av KF. KS kan inte verifiera att den i rimlig grad vidtagit tillräckliga åtgärder för att bedriva verksamheten inom beslutad budgetplan.

Av KS årsredovisning för år 2018 framgår att kommunen redovisar ett negativt resultat för år 2018 (-39,1 miljoner kronor). Kommunen har under perioden inte efterlevt kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Redovisat underskott har medfört att kommunens egna kapital väsentligt minskat under år 2018.

Grund för revisionens kritik gentemot kommunstyrelsen:

- Brister i styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måluppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige och i kommunallag (ändamålsenlighet)

2. Utbildningsnämnden (UN)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- I nämndens uppdrag ingår att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Vår granskning visar följande:

Granskningen kan inte verifiera att utbildningsnämnden under granskningsperioden fattat beslut om internbudget för år 2018. I internbudget klargörs dels hur tilldelad driftbudgetram fördelas mellan nämndens ansvarsområden, dels vem/vilka i verksamhetsorganisationen som bär budget-/ekonomiansvar.

Granskningen visar att utbildningsnämnden i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att verksamheten riskerar redovisa ett ekonomiskt underskott för år 2018. Granskningen noterar att nämnden avslagit ärenden som medfört ökande verksamhetskostnader. Nämnden kan inte i rimlig utsträckning verifiera att den under perioden fattat beslut om större kostnadsbesparande åtgärder, med syfte att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budgetram.

2. Utbildningsnämnden (UN), forts.

Granskningsiakttagelser, forts.

Av bokslut/verksamhetsberättelse framgår att nämnden redovisar ett driftbudgetunderskott för år 2018 som uppgår till -27,6 miljoner kr. Redovisat resultat är en väsentlig faktor till att kommunen inte efterlever kommunallagens balanskrav 2018.

Övriga iakttagelser som noteras i granskning av utbildningsnämnden:

- Nämnden har inte behandlat nämndens delårsredovisning per 2018-08-31
- När nämnden lämnat uppdrag till verksamheten har de i flertalet fall ställts till förvaltningschef
- Nämnden har under perioden inte utkrävt ansvar av dess chefer med anledning av redovisat ekonomiskunderskott
- En brist i nämndens protokoll är att det inte preciseras vilka underlag som utgör grund för nämndens beslutsfattande.

Grund för revisionens kritik gentemot utbildningsnämnden:

- Bristande styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måloppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige (ändamålsenlighet)

3. Socialnämnden (SN)

Granskningsiakttagelser

Av kommunallagen framgår följande:

- I nämndens uppdrag ingår att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt.

Vår granskning visar följande:

Granskningen kan inte verifiera att socialnämnden under granskningsperioden fattat beslut om internbudget för år 2018. I internbudget klargörs dels hur tilldelad driftbudgettram fördelas mellan nämndens ansvarsområden, dels vem/vilka i organisationen som bär budget-/ekonomiansvar.

Granskningen visar att socialnämnden i ett tidigt skede under år 2018 fått information om att verksamheten riskerar redovisa ett ekonomiskt underskott för år 2018. Nämndens aktiva åtgärder utgörs huvudsakligen att äska om tilläggsbudget för år 2018. Socialnämnden kan inte i rimlig utsträckning verifiera att den under perioden fattat beslut om större kostnadsbesparande åtgärder, med syfte att verksamheten ska bedrivas inom tilldelad budgettram.

3. Socialnämnden (SN)

Granskningsiakttagelser, forts.

Av bokslut/verksamhetsberättelse framgår att socialnämnden redovisar ett underskott mot driftbudget som uppgår till -14,8 miljoner kr. Redovisat resultat är en väsentlig faktor till att kommunen inte efterlever kommunallagens balanskrav 2018.

Övriga iakttagelser som noteras i granskning av utbildningsnämnden:

- När nämnden lämnat uppdrag till verksamheten har de i hög grad ställts till förvaltningen, ej till uttalad befattningsinnehavare/chef
- Nämnden har under perioden inte utkrävt ansvar av dess chefer med anledning av redovisat ekonomiunderskott
- En brist i nämndens protokoll är att det inte preciseras vilka underlag som utgör grund för nämndens beslutsfattande.

Grund för revisionens kritik gentemot socialnämnden:

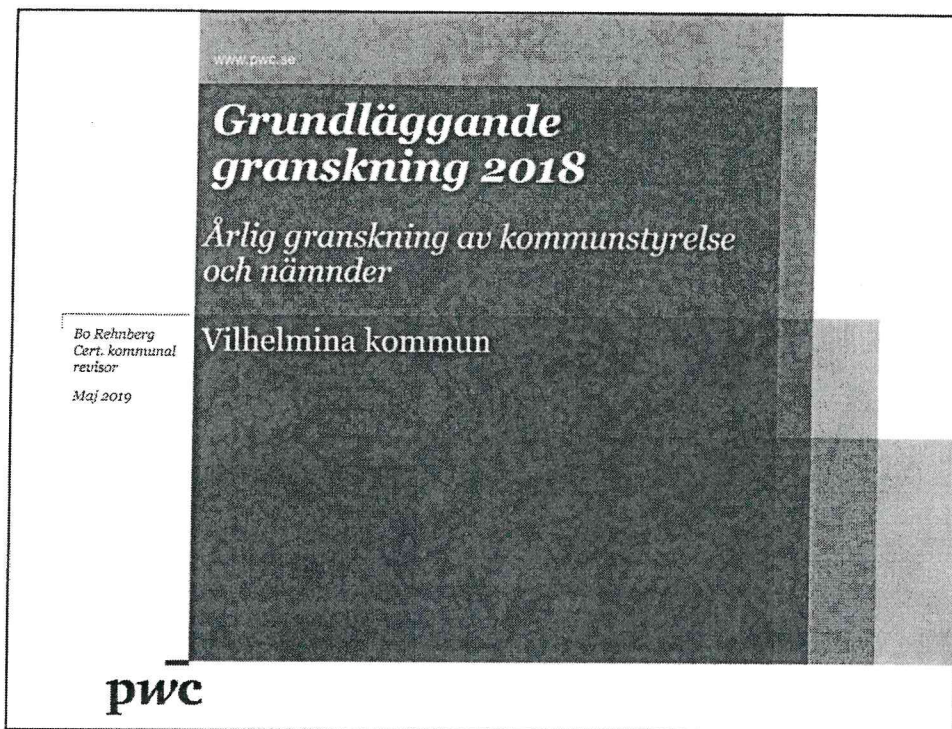
- Bristande styrning av ekonomin (område: intern kontroll)
- Bristande måloppfyllelse för ekonomin (ekonomiskt tillfredsställande)
- Ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige (ändamålsenlighet)

Bilaga

Grunder för revisorernas kritik

1. Bristande måluppfyllelse – verksamhet
2. Bristande måluppfyllelse – ekonomi
3. Ohörsamhet/obstruktion
4. Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning
5. Brister i styrning och intern kontroll av verksamhet
6. Brister i styrning och intern kontroll av ekonomin
7. Otillräcklig beredning av ärenden
8. Obehörigt beslutsfattande
9. Ej rättvisande redovisning

Källa: God revisionsred i kommunal verksamhet 2018, SKL:s Revisionsdelegation.

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelse och facknämnder ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter.

Syfte och kontrollområden

Syftet med granskningen är att granska och pröva om kommunstyrelse och nämnders ansvarsutövande sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Kontrollområden:

1. Måluppfyllelse för a) verksamhet, b) ekonomi och effektivitet
2. Politisk styrning och kontroll

Fokus riktas i första hand mot följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget. I tid avgränsas granskningen till verksamhetsåret 2018.

Metod

Analys av mötesprotokoll 2018, budget 2018 och bokslut 2018. Revisionell bedömning sker utifrån följande skala: ja/tillräckligt (grön), delvis (gul), nej/otillräckligt (röd).

1. Kommunstyrelsen (KS)

Fullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen kommer framför allt till uttryck i reglemente, samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Kommunstyrelsen har haft 11 sammanträden (§ 267) under år 2018
- Behandlat förslag till budget och plan 2019-2021
- Har hanterat en mängd ärenden som rör tilläggsbudget för drift och investeringar
- Föreslagit fullmäktige att kommunen ska starta ett nytt LSS-boende samt förlänga projekt förkortad arbetstid inom IFO-verksamheten
- Beviljat flygplatsbolaget ägartillskott och årligt driftstöd för 2018-2019
- Behandlat verksamhetsberättelse 2017, årsredovisning 2017 och delårsrapport 2018
- Ekonomisk uppföljning fast punkt på dagordning. Fokus på likvida medel, investeringar
- Har vid två tillfällen uppmanat KS och nämnder till ekonomisk återhållsamhet 2018
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (kommunens resultat: -39,1 mnkr)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse*

Grundläggande granskning 2018
PwC

*ÅR saknar redovisning KS måluppfyllelse – Brist!
Vilhelmina kommun
3

2. Utbildningsnämnden (UN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 6 sammanträden (§ 104) under år 2018
- Fastställt 3 nya mål (fokus: personal) samt lämnat uppdrag om verksamhetsplan 2019
- Återkommande arbete med budget 2019. Behandlat nämndsbudget i nov 2019: intäkter, personalkostnader, övr. kostnader (nettoram 217,6 mnkr)
- I januari utsett attestanter i verksamhetsorganisationen (20-tal befattningar).
- Behandlat bokslut och verksamhetsberättelse 2017 i mars, dock ej delårsrapport 2018!
- Återkommande uppföljning/redovisning av verksamhet och ekonomi till nämnden
- Har tidigt fått prognos om ekonomiskt underskott för år 2018
- Avslagit äskanden om kostnadsdrivande aktiviteter, dock inga väsentliga beslut om kostnadsbesparande åtgärder för år 2018.
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (-27,6 mnkr mot tilldelad driftbudgetram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (2 av 3 mål uppfyllda)

Grundläggande granskning 2018
PwC

Vilhelmina kommun
4

3. Socialnämnden (SN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 8 sammanträden (§ 117) under år 2018
- Återkommande arbete med budget 2019 för att nå en budget i balans. I december uppdras AU att fördela driftbudgetram 2019 per verksamhet.
- Hanterat ärenden som personalresurser: heltid och förkortad arbetstid IFO (32 tim/v)
- Informerats om kommunens nya processplan för verksamhets- och ekonomistyrning
- Behandlat verksamhetsberättelse 2017, kvalitetsmätning 2017 och delårsrapport 2018
- Återkommande lägesrapporter avseende verksamhet och ekonomi. Har i ett tidigt skede fått information om budgetöverskridande 2018
- Begärt tilläggsanslag för 2018 (10 mnkr) och utfärdat uppdrag till förvaltning (ej chef)
- Övrigt: Av protokoll framgår inte beslutsunderlag - Brist! (gäller alla granskade organ)
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (-14,8 mnkr mot tilldelad driftbudgetram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (2 av 3 mål uppfyllda)

Grundläggande granskning 2018
PwC

Vilhelmina kommun
5

4. Miljö- och byggnadsnämnden (MBN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 6 sammanträden (§ 145) under år 2018
- Antagit budget och verksamhetsplan för år 2019 (dec)
- Lämnat förslag till KF avseende nämndens taxor och avgifter 2019 (mars)
- Har inte behandlat eller beslutat om tillsyns-/kontrollplaner under granskningsperioden
- Fattat beslut i diverse myndighetsärenden, ex: bygglov, dispenser, sanktionsavgifter
- Reviderat delegationsordning (mars)
- Behandlat bokslut 2017 och verksamhetsberättelse 2017
- Återkommande lägesrapporter från verksamhet och ekonomi
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Måluppfyllelse (+0,2 mnkr mot tilldelad driftbudgetram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (3 av 6 mål uppfyllda)

Grundläggande granskning 2018
PwC

Vilhelmina kommun
6

Revisionell bedömning

Politiskt organ	Ändamålsenlighet (1a)	Ekonomiskt tillfredsställande (1b)	Intern kontroll (2a)
1. KS	Gul	Röd	Gul
2. UN	Gul	Röd	Gul
3. SN	Gul	Röd	Gul
4. MBN	Gul	Grön	Grön

Kommentar

Kontrollområde 1a och 1b: Bedömningen "gul/röd" baseras på bristande måluppfyllelse, ohörsamhet till mål för verksamhet och ekonomi fastställda av kommunfullmäktige.

Kontrollområde 2a: Bedömningen "gul" baseras på vissa granskade organ inte i rimlig grad kan verifiera att de vidtagit tillräckliga åtgärder för att bedriva verksamheten inom de mål/riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige.

www.pwc.se

Grundläggande granskning 2018

Årlig granskning av kommunstyrelse
och nämnder

Vilhelmina kommun

Bo Relenberg
Cert. kommunal
revisor

Maj 2019

PwC

Inledning

Bakgrund

Av kommunallagen och god revisionssed följer att revisorerna årligen ska granska alla styrelser och nämnder.

Kommunstyrelse och facknämnder ska förvalta och genomföra verksamheten i enlighet med fullmäktiges uppdrag, lagar och föreskrifter.

Syfte och kontrollområden

Syftet med granskningen är att granska och pröva om kommunstyrelse och nämnders ansvarsutövande sker på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt med tillräcklig intern kontroll. Kontrollområden:

1. Måluppfyllelse för a) verksamhet, b) ekonomi och effektivitet
2. Politisk styrning och kontroll

Fokus riktas i första hand mot följsamhet till fullmäktiges uppdrag i form av mål och budget. I tid avgränsas granskningen till verksamhetsåret 2018.

Metod

Analys av mötesprotokoll 2018, budget 2018 och bokslut 2018. Revisionell bedömning sker utifrån följande skala: ja/tillräckligt (grön), delvis (gul), nej/otillräckligt (röd).

Grundläggande granskning 2018
PWC

Vilhelmina kommun
2

1. Kommunstyrelsen (KS)

Fullmäktiges uppdrag till kommunstyrelsen kommer framför allt till uttryck i reglemente, samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Kommunstyrelsen har haft 11 sammanträden (§ 267) under år 2018
- Behandlat förslag till budget och plan 2019-2021
- Har hanterat en mängd ärenden som rör tilläggsbudget för drift och investeringar
- Föreslagit fullmäktige att kommunen ska starta ett nytt LSS-boende samt förlänga projekt förkortad arbetstid inom IFO-verksamheten
- Beviljat flygplatsbolaget ägartillskott och årligt driftstöd för 2018-2019
- Behandlat verksamhetsberättelse 2017, årsredovisning 2017 och delårsrapport 2018
- Ekonomisk uppföljning fast punkt på dagordning. Fokus på likvida medel, investeringar
- Har vid två tillfällen uppmäutat KS och nämnder till ekonomisk återhållsamhet 2018
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (kommunens resultat: -39,1 mnkr)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse*

Grundläggande granskning 2018
PwC

*ÅR saknar redovisning Ks måluppfyllelse – Brist!
Vilhelmina kommun

2. Utbildningsnämnden (UN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 6 sammanträden (§ 104) under år 2018
- Fastställt 3 nya mål (fokus: personal) samt lämnat uppdrag om verksamhetsplan 2019
- Återkommande arbete med budget 2019. Behandlat nämndsbudget i nov 2019: intäkter, personalkostnader, övr. kostnader (nettoram 217,6 mnkr)
- I januari utsett attestanter i verksamhetsorganisationen (20-tal befattningar).
- Behandlat bokslut och verksamhetsberättelse 2017 i mars, dock ej delårsrapport 2018!
- Återkommande uppföljning/redovisning av verksamhet och ekonomi till nämnden
- Hår tidigt fått prognos om ekonomiskt underskott för år 2018
- Avslagit äskanden om kostnadsdrivande aktiviteter, dock inga väsentliga beslut om kostnadsbesparande åtgärder för år 2018.
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (-27,6 mnkr mot tilldelad driftbudgetram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (2 av 3 mål uppfyllda)

Grundläggande granskning 2018
PwC

3. Socialnämnden (SN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 8 sammanträden (§ 117) under år 2018
- Återkommande arbete med budget 2019 för att nå en budget i balans. I december uppdras AU att fördela driftbudgetram 2019 per verksamhet.
- Hanterat ärenden som personalresurser: heltid och förkortad arbetstid IFO (32 tim/v)
- Informerats om kommunens nya processplan för verksamhets- och ekonomistyrning
- Behandlat verksamhetsberättelse 2017, kvalitetsmätning 2017 och delårsrapport 2018
- Återkommande lägesrapporter avseende verksamhet och ekonomi. Har i ett tidigt skede fått information om budgetöverskridande 2018
- Begärt tilläggsanslag för 2018 (10 mkr) och utfärdat uppdrag till förvaltning (ej chef)
- Övrigt: Av protokoll framgår inte beslutsunderlag - Brist! (gäller alla granskade organ)
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Ej måluppfyllelse (-14,8 mkr mot tilldelad driftbudgetram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (2 av 3 mål uppfyllda)

4. Miljö- och byggnadsnämnden (MBN)

Fullmäktiges uppdrag till nämnden kommer framför allt till uttryck i reglemente samt budget- och strategiplan 2018.

Granskningsiakttagelser

- Nämnden har haft 6 sammanträden (§ 145) under år 2018
- Antagit budget och verksamhetsplan för år 2019 (dec)
- Lämnat förslag till KF avseende nämndens taxor och avgifter 2019 (mars)
- Har inte behandlat eller beslutat om tillsyns-/kontrollplaner under granskningsperioden
- Fattat beslut i diverse myndighetsärenden, ex: bygglov, dispenser, sanktionsavgifter
- Reviderat delegationsordning (mars)
- Behandlat bokslut 2017 och verksamhetsberättelse 2017
- Återkommande lägesrapporter från verksamhet och ekonomi
- Redovisar för år 2018:
  - Ekonomi: Måluppfyllelse (+0,2 mnkr mot tilldelad driftbudgettram)
  - Verksamhet: Delvis måluppfyllelse (3 av 6 mål uppfyllda)

Revisionell bedömning

Politiskt organ	Ändamålsenlighet (1a)	Ekonomiskt tillfredsställande (1b)	Intern kontroll (2a)
1. KS	Gul	Röd	Gul
2. UN	Gul	Röd	Gul
3. SN	Gul	Röd	Gul
4. MBN	Gul	Grön	Grön

Kommentar

Kontrollområde 1a och 1b: Bedömningen "gul/röd" baseras på bristande måluppfyllelse, ökosamhet till mål för verksamhet och ekonomi fastställda av kommunfullmäktige.

Kontrollområde 2a: Bedömningen "gul" baseras på vissa granskade organ inte i rimlig grad kan verifiera att de vidtagit tillräckliga åtgärder för att bedriva verksamheten inom de mål/riktlinjer som beslutats av kommunfullmäktige.

Revisionsrapport

Granskning av årsredovisning 2018

Vilhelmina kommun

Per Stålberg
Certifierad kommunal
revisor

Simon Fjellner
Revisionskonsult

Maj 2018

pwc

Innehåll

1.	Sammanfattning	2
2.	Inledning	3
2.1.	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2.	Revisionskriterier	4
3.	Granskningsresultat	5
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Iakttagelser	5
3.1.2.	Revisionell bedömning	6
3.2.	God ekonomisk hushållning	6
3.2.1.	Iakttagelser	6
3.2.2.	Revisionell bedömning	7
3.3.	Rättvisande räkenskaper	7
3.3.1.	Iakttagelser	7
3.3.2.	Revisionell bedömning	9

1. Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för 2018. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2018.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande sammanfattande revisionella bedömning:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?

Vi bedömer att årsredovisningen i stort redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi ser positivt på att årsredovisningen minskats i omfattning och ser att ytterligare nedkortning kan göras men det med beaktande av kraven på innehåll utifrån bestämmelserna i den nya redovisningslagen och tillhörande rekommendationer.

För att utveckla årsredovisningen bör kommunstyrelsen uttala sig i årsredovisningen om bolagen har bedrivit sina verksamheter i enlighet med de kommunala ändamålen och inom sina kommunala befogenheter. Utvärderingen av målen för god ekonomisk hushållning bör också utvecklas.

Årets balanskravsresultat är negativt och uppgår till -39,1 mnkr. Kommunstyrelsen föreslår, med hänvisning till synnerliga skäl, att detta balanskravsunderskott inte ska återställas.

- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?

Med hänvisning till det stora negativa resultatet bedöms inte utfallet vara förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet. Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återslag, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende målen för god ekonomisk hushållning. Vidare bör redovisningen av måluppfyllelsen i verksamhetsperspektivet utvecklas.

- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed. Fortfarande finns ett antal områden där anpassning till rekommendationer behöver göras samtidigt som vi noterar att redovisningen av ett flertal balansposter på ett bra sätt anpassats till redovisningslagens bestämmelser och god sed under 2018.

2. Inledning

I lag om kommunal redovisning regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är styrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

2.1. Syfte och revisionsfrågor

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning. Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (12:2) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomiska ställning?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen, dvs den utesluter inte att andra än här nämnda brister kan förekomma.

Vår granskning omfattar inte intern kontroll i system och rutiner som genererar underlag till den finansiella rapporteringen. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Kommunstyrelsen fastställde årsredovisningen 2019-05-28 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2019-06-17.

2.2. Revisionskriterier

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen (KL)
- Lag om kommunal redovisning (KRL)
- Rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning (RKR)
- Fullmäktiges beslutade mål om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Iakttagelser

Utveckling av kommunens verksamhet

I årsredovisningens inledning redovisas, utöver några ekonomiska nyckeltal, även hur kommunens politiska organisation såg ut den gångna mandatperioden.

I förvaltningsberättelsen redovisas en omvärldsanalys med avsnitt om demografi, näringsliv/arbetsmarknad, infrastruktur/kommunikationer och samverkan. En översikt över väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret redovisas också. Händelser inom de olika verksamheterna framgår även till viss del i verksamhetsberättelserna längre bak i årsredovisningen. Upplysningar om den förväntade utvecklingen ingår också i förvaltningsberättelsen.

Förvaltningsberättelsen innehåller även ekonomiska analyser för kommunen och för kommunkoncernen. En utvärdering av den ekonomiska ställningen görs kopplat till de finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om. En kortfattad, delvis utvärdering av utfallet för målen i verksamhetsperspektivet framgår också.

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas i det personalekonomiska avsnittet. Sjukfrånvaron har ökat något och uppgår till 6,5 % för 2018.

Gemensam förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen omfattar en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation.

Av kommunallagen framgår bland annat att kommunstyrelsen, i sin uppsiktsplikt över sina hel- och delägda bolag, årligen ska säkerställa att bolagen har bedrivit sina verksamheter i enlighet med de kommunala ändamålen och inom sina kommunala befogenheter (Kommunallagen 6:9). Denna åiterrapportering bör lämpligen ingå i förvaltningsberättelsen i kommunens årsredovisning.

Investeringsredovisning

Årets investeringar redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om budgetavvikelser för större investeringar lämnas per investering. Överensstämmelse med övriga delar i årsredovisningen finns.

Av årets budgeterade investeringsvolym på ca 40 mnkr så har drygt 32 mnkr upparbetats under året.

För att utveckla redovisningen bör upplysningar om eventuella, prognostiserade budgetavvikelser för större investeringar framgå.

Driftredovisning

Utfallet av kommunens driftverksamhet redovisas samlat i förvaltningsberättelsen. Upplysningar om hur mycket de olika verksamhetsområdena avviker från budget framgår men mindre om orsakerna till detta. Bilden som beskrivs är att det är de minskade ersättningarna från Migrationsverket som i princip orsakat hela underskottet.

Kommunstyrelsen gör ett överskott på ca 8,0 mnkr och miljö- och byggnadsnämnden redovisar också ett resultat som är bättre än budget. Däremot så görs kraftiga budgetöverskridanden av utbildningsnämnden, -27,6 mnkr, och socialnämnden, -14,8 mnkr.

Balanskravsresultat

Förvaltningsberättelsen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med KRL. Kommunen redovisar ett balanskravsresultat på -39,1 mnkr och kommunstyrelsen föreslår att detta underskott inte ska återställas med återopandet av synnerliga skäl. Skälet som anges är de minskade intäkterna för flyktmottagandet. Det är nu upp till fullmäktige att avgöra om detta är förenligt med det grundläggande kravet i Kommunallagen (8.1) om god ekonomisk hushållning.

3.1.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att årsredovisningen i stort redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Vi ser positivt på att årsredovisningen minskats i omfattning och ser att ytterligare nedkortning kan göras men det med beaktande av kraven på innehåll utifrån bestämmelserna i den nya redovisningslagen och tillhörande rekommendationer.

För att utveckla årsredovisningen bör kommunstyrelsen uttala sig i årsredovisningen om bolagen har bedrivit sina verksamheter i enlighet med de kommunala ändamålen och inom sina kommunala befogenheter. Utvärderingen av målen för god ekonomisk hushållning bör också utvecklas.

Årets balanskravsresultat är negativt och uppgår till -39,1 mnkr. Kommunstyrelsen föreslår, med hänvisning till synnerliga skäl, att detta balanskravsunderskott inte ska återställas.

3.2. God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har i budget- och strategiplanen fastställt mål för verksamhet och ekonomi.

3.2.1. Iakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget 2018. Det övergripande målet säger att "Kommunen ska upprätthålla en stabil ekonomi som ger trygghet till medborgarna". För att mäta detta så har nedanstående fem målsättningar fastställts:

Finansiella mål	Måluppfyllelse 2018
1) Prognossäkerheten och budgetföljsamheten ska vara god (+- 1 % avvikelse)	Nej
2) Investeringar ska finansieras utan lån	Ja
3) Amortering av lån ska uppgå till 2 mnkr årligen	Ja
4) Soliditeten ska årligen förstärkas och långsiktigt uppgå till 65 % respektive 20 % (inklusive hela pensionsskulden).	Nej/Ja
5) Resultatet ska minst motsvara 1 % av skatter och generella statsbidrag	Nej

Utöver det stora negativa resultatet så konstateras stora prognos- och budgetavvikelser. Däremot så har målen kopplat till investeringar och lån uppfyllts och delvis måluppfyllelse för soliditetsmåten.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen presenteras en översiktlig avstämning mot verksamhetsmålen kopplat till nämnderna men inte till kommunstyrelsen där hänvisning till styrelsens verksamhetsberättelse görs. Detaljerad information avseende de övriga nämnder återfinns i respektive verksamhetsberättelse. Av årsredovisningen framgår att sammantaget, exklusive kommunstyrelsen, så redovisas en måluppfyllelse på 58 %.

3.2.2. Revisionell bedömning

Med hänvisning till det stora negativa resultatet bedöms inte utfallet vara förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning i det finansiella perspektivet.

Vi bedömer, utifrån årsredovisningens återrapportering, att verksamhetens utfall delvis är förenligt med fullmäktiges övergripande mål för verksamheten.

Styrelsen lämnar ingen sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende målen för god ekonomisk hushållning.

3.3. Rättvisande räkenskaper

3.3.1. Iakttagelser

Resultaträkning

Resultaträkningen är uppställd enligt KRL 5.1, omfattar tillräckliga noter och redovisar i allt väsentligt kommunens samtliga intäkter och kostnader för året. Jämförelse med föregående år lämnas för varje delpost.

Årets resultat är negativt och uppgår till -39,1 mnkr (5,5 mnkr). Resultat är en avvikelse mot budget med -33,4 mnkr. Av lämnade resultatkommentarer redogörs för budgetavvikelserna.

I jämförelse med föregående år har verksamhetens intäkter sjunkit betydligt vilket främst är kopplat till minskad ersättning från Migrationsverket samtidigt som verksamhetens kostnader ökat något. Avskrivningar har också minskat beroende på omläggningen till komponentavskrivning som genomförts under året. I beloppet avskrivningar nedan ingår

-3,8 mnkr som är kostnader för nedskrivning av för högt värderade lagertillgångar och av i folketshusföreningen.

Intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning är högre än föregående år. Finansnettot är däremot sämre på grund av en delnedskrivning av lånet till flygplatsbolaget som hänger samman med överföringen av anläggningstillgångar från kommunen som gjordes 2017.

Resultaträkning, tkr	Utfall 2018	Utfall 2017
Verksamhetens intäkter	194 815	233 734
Verksamhetens kostnader	-736 508	-722 722
Avskrivningar	-18 556	-18 497
Verksamhetens nettokostnader	-560 249	-507 485
Skatteintäkter	290 681	284 296
Generella statsbidrag och utjämning	226 853	221 432
Finansiella intäkter	11 157	11 132
Finansiella kostnader	-7 590	-3 870
Årets resultat	-39 148	5 505

Balansräkning

Balansräkningen är i stort uppställd enligt KRL men med en högre detaljeringsnivå och omfattar tillräckliga noter. Balansräkningen redovisar i allt väsentligt kommunens tillgångar, avsättningar och skulder per balansdagen.

Balansposterna har på ett bättre sätt värderats enligt principerna i KRL i jämförelse med tidigare år. Bland annat så har nedskrivning gjorts av lagertillgångar, i form av litteratur med lokal anknytning, skrivits ner då det i princip inte sker någon försäljning av dessa. Vidare så har andelarna i folketshusföreningen nedvärderats till återanskaffningsvärdet och värdering av kundfordringar gjorts. Dessa åtgärder har påverkat resultatet negativt. Justeringar med positiv effekt är bortbokning av skulder som inte är balansgilla och av felaktigt uppbokade reserveringar för kundförluster.

Under 2018 så har en övergång till komponentuppdelning och komponentavskrivningar av fastigheter och tekniska anläggningar gjorts vilket också är en anpassning till god redovisningssed.

Av notupplysningar och uppgifter i förvaltningsberättelsen framgår att kommunen har ansvarsförbindelser i form av pensionsförpliktelser och borgensåtaganden. Uppgift om detta ska framgå under balansräkningen vilket inte är fallet i kommunens årsredovisning.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är uppställd enligt rekommendation och omfattar tillräckliga noter. Till övervägande del så finns också överensstämmelse med övriga delar av årsredovisningen. Kassaflödet är liksom föregående år negativt och uppgår till -49,0 mnkr (-18,0).

Sammanställda räkenskaper

De sammanställda räkenskaperna är uppställda jämte kommunens räkenskaper. Noterna till den sammanställda redovisningen bör däremot utvecklas så att bolagens påverkan på den sammanställda redovisningen inte särredovisas utan integreras med beloppen från kommunens räkenskaper.

Avvikelse mot god sed noteras genom att bokslutsdispositionerna inte fördelats på kapitalandel och uppskjuten skatt i den sammanställda redovisningen. Effekten av detta bedöms som marginell.

Konsolideringen innefattar samtliga de företag som enligt kraven i RKR:s rekommendation 8.2 Sammanställd redovisning ska ingå. Eliminering av koncerninterna poster har i allt väsentligt utförts.

Tilläggsupplysningar och redovisningsprinciper

Årsredovisningen lämnar i stort tillräckliga tilläggsupplysningar och redogör för tillämplade redovisningsprinciper.

Följande avvikelser från god redovisningssed har noterats:

- Kommunen bruttoredovisar inte investeringsbidrag i enlighet med RKR:s rekommendation 18.
- Avvikelse sker från RKR 13.1 Redovisning av hyres-/leasingavtal.
- Uppgifter om ansvarsförbindelser redovisas inte som en post under balansräkningen.

3.3.2. Revisionell bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och upprättade enligt god redovisningssed. Fortfarande finns ett antal områden där anpassning till rekommendationer behöver göras samtidigt som vi noterar att redovisningen av ett flertal balansposter på ett bra sätt anpassats till redovisningslagens bestämmelser och god sed under 2018.

2019-06-03

Bo Rehnberg

Uppdragsledare

Per Stålberg

Projektledare

Kfm §

Ks § 114

Ks § 106

Au § 126

Dnr19/Ks138

042

Årsredovisning 2018

Ärendebeskrivning

Au 2019-05-07

Kommunstyrelsens har 2019-03-26 §76 årsredovisning-kommunstyrelse, beslutat notera årsredovisningen, att återuppta ärendet för behandling i arbetsutskottet den 8 april.

Kommunstyrelsens arbetsutskott har 2019-04-08 §97, beslutat att notera att Miljö- och byggnadsnämndens beslut gällande årsredovisning är under laglighetsprövning, att ärendet återupptas vid kommunstyrelsens sammanträde 24 april.

Kommunstyrelsen har 2019-04-24 §88, Beslutat att ärendet återupptas först vid kommunstyrelsens arbetsutskott 7 maj, att behandlas vid extra kommunstyrelse sammanträde 8 maj samt vid ordinarie kommunstyrelse 28 maj, att beslutas i kommunfullmäktige 17 juni.

ARBETSUTSKOTTETS FÖRSLAG TILL KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen beslutar

att fastställa verksamhetsberättelsen för kommunstyrelsen,

att fastställa årsredovisningen för 2018,

att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige.

--

Kfm § (forts)
Ks § 114 (forts)
Ks § 106 (forts) Dnr19/Ks138 042
Årsredovisning 2018

Ks 2019-05-08

Annika Andersson föreslår kommunstyrelsen att notera arbetsutskottets förslag och återuppta ärendet vid kommunstyrelsens nästa sammanträde 2019-05-28.

Monica Nilsson, Mikael Österberg och Magnus Johansson yrkar bifall till Anderssons förslag.

KOMMUNSTYRELSEN BESLUTAR

att notera arbetsutskottets förslag,

att återuppta ärendet vid nästa sammanträde 2019-05-28.

--

Ks 2019-05-28

Annika Andersson yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige beslutar

att fastställa verksamhetsberättelsen för kommunstyrelsen,

att fastställa årsredovisningen för 2018,

att överlämna årsredovisningen till kommunfullmäktige.

--

Kfm §
Ks § 118
VA-taxa 2020

Dnr19/Ks189

041

Ärendebeskrivning

Ks 2019-05-28

Annika Andersson, Lennart Fjellman och Joakim Risberg yrkar bifall till det upprättade förslaget.

Mikael Österberg begär ajournering.

Sammanträdet ajourneras mellan kl. 14.15-14.20.

Sammanträdet återupptas.

Magnus Johansson yrkar på 2% höjning för VA-förslagen.

Efter avslutad överläggning och gjorda propositioner finner ordförande att kommunstyrelsen beslutat att föreslå kommunfullmäktige anta upprättat förslag.

Votering begärs och följande propositionsordning uppläses och godkänns: den som bifaller det upprättade förslaget röstar ja, den som bifaller Magnus Johanssons förslag röstar nej.

Verkställd omröstning utfaller med 6 ja och 5 nej på sätt till detta protokoll fogade närvarolista närmare utvisar.

KOMMUNSTYRELSENS FÖRSLAG TILL KOMMUNFULLMÄKTIGE

Kommunfullmäktige beslutar

att anta det upprättade förslaget för VA-taxa 2020.

--

Reservation till förmån för eget yttrande samt liggande budgetförslag lämnas av Magnus Johansson, Mikael Österberg, Tina Larsson, Lillemor Jonsson och Ulf Hansson.

--

Investeringar 2019-2021

Ärendet II, bilaga

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN	2019-05-06	Dnr.
--------------------------------------	------------	------

Åtgärd/benämning	Prio	Flytt från 2018	Totalt 2019	2020	2021	Not
Teknisk verksamhet						
Re-invest VA-nät tätorten	1	57 800	3 057 800	700 000		VA kollektiv
Re-invest pumpstationer	1	40 500	340 500			VA kollektiv
VA Kittelfjäll	1	6 269 500	6 269 500	1 000 000	1 000 000	VA kollektiv
Inmätning och kartering VA i byar	1	400 000	600 000			
VA västerut Klimpfjäll	1	326 700	3 426 700	4 000 000	3 500 000	VA kollektiv
Teknikhus Kittelfjäll GVA, IT, Brand	1		500 000	3 500 000		
Projekt Saxnäs	1	440 000	940 000	0		VA kollektiv
Miljöbod ÅVC Dikanäs	1		0			
Energibesparande åtgärder	1	266 900	1 266 900			
Upprustning Kyrkstan	1		0	1 000 000		
Parkering Tingshuset	1		0	400 000		
Parkeringsdäck Förv-huset	1		0	4 000		
Öppna råvattentäkt Kittelfjäll	2		0			VA kollektiv
Vattenskyddsområden	2	500 000	500 000	0	0	VA kollektiv
Renovering vatten Lövliden	2					
Parkering Postgatan	2		0	400		
Om- och tillbyggnad Volgsjö skola	2		3 000 000	7 000 000		
Tillbyggnad Nästansjö skola	2		700 000			
Slamtank	2		600 000			
Rivning Siken 2	1		0			Säljas?
LSS 9:8 boende	1		17 000 000			
Reservkraft Dalasjö		73 200	73 200			Bokfört 73,2 tkr 2019 sedan avslut
Flytt vattentäkt Malgovik		1 000 000	1 000 000			VA kollektiv
Pumpstation Klimpfjäll		600 000	600 000			VA kollektiv
Projektering Klimpfjäll		300 000	300 000			VA kollektiv
Projektledare Klimpfjäll		500 000	500 000			VA kollektiv
Ledningsrätt Klimpfjäll		492 800	492 800			VA kollektiv

Avstyckning Soldalen	45 100	45 100
Industriområde Kittelfjäll	297 000	297 000
Omb kommunförråd et 3	272 700	272 700
Tvärån Henrikfjäll	-3 236 000	-3 236 000

Summa Tekn vht Prio 1	8 646 200	33 746 200	10 604 000	4 500 000
Summa Tekn vht prio 2		4 800 000	7 000 400	0
Summa Tekn vht totalt		38 546 200	17 604 400	4 500 000
- Varav VA kollektiv		17 427 300	4 700 000	3 500 000

Åtgärd/benämning	Prio	Flytt från 2018	Totalt 2019	2020	2021	Not
------------------	------	-----------------	-------------	------	------	-----

Kommunledningsfunktion mm

Kontorsinventarier	1		100 000	100 000	100 000	
--------------------	---	--	---------	---------	---------	--

IT verksamhet

Bredband byar		618 800	618 800			
---------------	--	---------	---------	--	--	--

Kostverksamhet

Diskmaskin Saxnäs	1		70 000			
Kyl, frys där det går sönder	1	87 400	187 400	100 000	100 000	
Åsbacka ugn	2		140 000			
Hemberget ugn	2			140 000	140 000	
Saxnäs ugn	2			140 000	140 000	
Summa kostverksamhet		87 400	397 400	380 000	380 000	

Skydd och säkerhet

A-skydd kompressor	1		150 000			
Värn Kittelfjäll	1		350 000			
Lätt lastväxlar lastbil (Fordon räddningstjänst)		250 000	250 000	1 000 000		
Ny insatsledarbil						600 000
Summa Skydd och säkerhet		250 000	750 000	1 000 000	1 000 000	600 000

Utvecklingsenheten			
Granbergsbacken pistmaskin	2		500 000
Bibliotek:			
Hyllskepp på hjul			
Ledstråk golv			
Möbler hembygdsavd			
Belysning			
Fritidsgård			
Dator samt möbler och renovering			
Tak ishallen	1	1 000 000	
Summa Utvecklingsenh		1 000 000	500 000
			0
Övrig verksamhet			
Andelar Folkets Hus	1	367000	367000

	SUMMA TOTALT KS	956 200	41 160 600	19 951 400	5 947 000
Varav prio 1			35 970 600	11 171 000	5 067 000
Varav prio 2			4 940 000	7 780 400	280 000
Varav prio 3					

Utbildningsnämnden

Åtgärd/benämning	PRIO	Flytt från 2018	Investeringskostnad (tkr) år			Not
			2019	2020	2021	
SUMMA UBN		531 000	2 001 000	2 018 000	1 130 000	
Varav prio 1			2 001 000	1 798 000	1 130 000	
Varav prio 2			0	190 000		
Varav prio 3			0	30 000		

Socialnämnden

Åtgärd/benämning	Prio	Flytt från 2018	Totalt 2019	2020	2021	Not
Investeringsmedel			1 500 000	1 500 000	1 500 000	
Summa Socialnämnden			1 500 000	1 500 000	1 500 000	

Miljö- och byggnadsnämnden

Åtgärd/benämning	Prio	Flytt från 2018	Totalt 2019	2020	2021	Not
Datorer förtroendevalda			0			
Summa Miljö- och byggnadsnämnden			0	0	0	

Summa investeringar	10 133 400	44 661 600	23 469 400	8 577 000
----------------------------	-------------------	-------------------	-------------------	------------------

Finansiering 2019

Lån till LSS 9;8 boende	17 000 000
Lån till VA kollektiv	17 427 300
Återstående summa	10 234 300
Avskrivningar	

Kommunstyrelsen

Åtgärd/benämning	Flytt från 2018
Teknisk verksamhet	
Re-invest VA-nät tätorten	57 800
Re-invest pumpstationer	40 500
VA Kittelfjäll	6 269 500
Inmätning och kartering VA i byar	400 000
VA västerut Klimpfjäll	326 700
Projekt Saxnäs	440 000
Energibesparande åtgärder	266 900
Vattenskyddsområden	500 000
Reservkraft Dalasjö	73 200
Flytt vattentäkt Malgovik	1 000 000
Pumpstation Klimpfjäll	600 000
Projektering Klimpfjäll	300 000
Projektledare Klimpfjäll	500 000
Ledningsrätt Klimpfjäll	492 800
Avstyckning Soldalen	45 100
Industriområde Kittelfjäll	297 000
Omb kommunförråd et 3	272 700
Tvärån Henriksfjäll	-3 236 000
IT verksamhet	
Bredband byar	618 800
Kostverksamhet	
Kyl, frys där det går sönder	87 400
Skydd och säkerhet	
Lätt lastväxlar lastbil (Fordon räddningstjänst)	250 000

SUMMA TOTALT KS 9 602 400

Utbildningsnämnden

Åtgärd/benämning	Flytt från 2018
Ej nyttjade investeringsmedel	531 000
SUMMA UBN	531 000

Summa överflytt 2018 10 133 400

Investeringar 2019-2021 VA kollektiv (inkl överflytt från 2018)

Kommunstyrelsen

Åtgärd/benämning	Prio	Flytt från 2018	Totalt 2019	2020	2021	Not
Teknisk verksamhet						
Re-invest VA-nät tätorten	1	57 800	3 057 800	700 000		VA kollektiv
Re-invest pumpstationer	1	40 500	340 500			VA kollektiv
VA Kittelfjäll	1	6 269 500	6 269 500	1 000 000	1 000 000	VA kollektiv
VA västerut Klimpfjäll	1	326 700	3 426 700	4 000 000	3 500 000	VA kollektiv
Projekt Saxonäs	1	440 000	940 000	0		VA kollektiv
Öppna råvattentäkt Kittelfjäll	2	0	0			VA kollektiv
Vattenskyddsområden	2	500 000	500 000	0	0	VA kollektiv
Flytt vattentäkt Malgovik		1 000 000	1 000 000			VA kollektiv
Pumpstation Klimpfjäll		600 000	600 000			VA kollektiv
Projektering Klimpfjäll		300 000	300 000			VA kollektiv
Projektleddare Klimpfjäll		500 000	500 000			VA kollektiv
Ledningsrätt Klimpfjäll		492 800	492 800			VA kollektiv
Summa VA Kollektiv		10 527 300	17 427 300	5 700 000	4 500 000	

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -02- 27		
Dnr.		
19/KS103	111	28331

Kommunfullmäktige i Vilhelmina kommun
Torget 6
912 81 Vilhelmina

Löpande tjänstgöringstider för nämndemän upphör vid utgången av år 2019. Nyval av nämndemän för tiden 2020 - 2023 ska med tillämpning av bestämmelserna äga rum under år 2019. **För Vilhelminas del ska 7 nämndemän väljas.** Så snart valet är klart önskar tingsrätten besked om vilka nämndemän som valts jämte kontaktuppgifter, d. v. s. deras personnummer, adresser och telefonnummer samt e-postadress.

Vi behöver senast 1 oktober 2019 besked om vilka som valts till nämndemän. Detta för att ha tid att genomföra obligatoriska kontroller och kunna planera tjänstgöring. Tingsrätten behöver också tid att planera och genomföra en obligatorisk utbildning med samtliga nämndemän innan de får börja tjänstgöra.

Vi vill påminna om att det behövs lämpliga nämndemän i alla åldrar, men generellt sett behövs fler som är yngre än 45 år.

Nämndemannauppdraget är helt opolitiskt. Som nämndeman är man lekmannadomare och representerar inte något parti. Val av nämndemän ska enligt riksdagsbeslut ske året efter de allmänna valen just för att markera att uppdraget inte är politiskt. Ni ska därför inte lämna uppgift om vilket parti som nominerat nämndemannen.

Kjell Johansson, tfn 0950-237 02
chefsadministratör

Upplysning: På hemsidan <http://www.blinämndeman.se/> finns information om vad uppdraget som nämndeman innebär och en del om villkoren för uppdraget.

Vilhelmina kommuns taxa för tillämpning av lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter, alkohollagen (2010:1622) samt lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel

---

Inledande bestämmelser

1 §

Denna taxa gäller avgifter för Vilhelmina kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter, alkohollagen (2010:1622) avseende detaljhandel med folköl och lag (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel samt bestämmelser och förordningar meddelade med stöd av dessa lagar.

2 §

Avgift enligt denna taxa tas ut för:

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälningar och tillståndsansökningar.
2. Handläggning och andra åtgärder vid tillsyn.

3 §

Avgift enligt taxan tas **inte** ut för:

1. Tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig obefogat/ogrundat och inte kräver utredning.
2. Handläggning med anledning av nämndbeslut som överklagas.

4 §

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift i enskilda fall fattas av den kommunala nämnd som är ansvarig för handläggning av den ansökan, den anmälan eller den tillsyn som medför avgiftsskyldighet.

5 §

Fasta årliga tillsynsavgifter beräknas efter gällande taxa i januari varje år.

Avgiftssättning

6 §

Vid tillämpningen av denna taxa gäller 1050 kronor per timme handläggningstid. Avgiftssättning sker genom timdebitering eller genom att ta ut en fast avgift. Vid timdebitering multipliceras timavgiften med den aktuella handläggningstiden i det enskilda ärendet. Vid fast tillsynsavgift multipliceras timavgiften med en uppskattad handläggningstid (handläggningsfaktor) för den aktuella ärende- eller verksamhetstypen. För prövning av tillståndsansökan eller anmälan tas en fast avgift ut.

Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, inspektioner, restid, beredning i övrigt av ärendet samt föredragning och beslut. I handläggningstiden skall inte räknas in sådan restid som vid ett och samma resetillfälle överstiger en timme.

För tillsyn som utförs vardagar mellan klockan 19.00 - 07.00 samt lördagar, söndagar, helgdagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton och midsommarafton, tas avgift ut med 3,0 gånger ordinarie timavgift.

7 §

Miljö- och byggnadsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa antagna timavgifterna, och därigenom även dem fasta avgifterna.

Nedsättning av avgift

8 §

Avgifter får sättas ned eller efterskänkas om det, med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, finns särskilda skäl. Ett sådant särskilt skäl kan t.ex. avse verksamheter med en väl fungerande egenkontroll.

Avgift för prövning och tillsyn av detaljhandel med försäljning av tobak och liknande produkter, folköl och receptfria läkemedel

9 §

Avgift för handläggning av tillståndsansökan om försäljning av tobak, handläggning av anmälningar om försäljning folköl, elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare ska betalas i form av en fast avgift enligt taxebilaga 1. Avgift med anledning av ansökan/anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan/anmälan avser.

Avgift för handläggning av tillståndsansökan och anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden. Avgift tas inte ut om anmälan återkallas innan handläggning påbörjats.

Utöver avgift med anledning av handläggning av tillståndsansökan/anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd tillstånd/anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

10 §

För regelbunden tillsyn ska betalas en årlig tillsynsavgift genom att den handläggningstid som anges i taxebilaga 1 multipliceras med den aktuella timavgiften.

11 §

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om tillstånd har meddelats eller anmälan skett eller - i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs - när verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för handläggning av tillstånd/anmälan sker timdebitering. Fast årlig avgift skall betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Tillsyn och tillsynsåtgärder med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot lagstiftningen eller inte åtyder förelägganden, förbud eller varningar, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

12 §

Vid bestämmandet av timavgift tillämpas bestämmelserna i 6 §.

13 §

Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som föranleder avgiften.

Avgiftens erläggande m.m.

14 §

Betalning av avgift enligt taxan ska ske till Vilhelmina kommun, miljö- och byggnadsnämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i räkning på fakturan. Avgiften får tas ut i förskott. Betalas inte avgift inom 30 dagar från den dag avgiften debiteras, ska en betalningspåminnelse skickas. Om inte full betalning skett inom 14 dagar efter att betalningspåminnelsen skickats, skickas ett inkassokrav till den betalningsansvarige. Därefter tas dröjsmålsränta ut från förfallodagen enligt 6 § räntelagen till dess betalning sker.

Verkställighetsfrågor m.m.

15 §

Enligt 9 kap 1 § lag om tobak och liknande produkter framgår att beslut enligt denna lag eller anslutande föreskrifter får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

16 §

Enligt 10 kap 1 § alkohollagen framgår att Folkhälsomyndighetens eller en kommuns beslut enligt denna lag eller anslutande föreskrifter får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. Beslut enligt denna lag gäller omedelbart om inte något annat anges i beslutet.

Denna taxa träder i kraft den 1 juli 2019.

Taxebilaga 1. Tillståndsansökan, anmälan och tillsyn av detaljhandel med försäljning av tobaksvaror, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare, folköl samt vissa receptfria läkemedel

Ansökan om tillstånd för försäljning av tobak	Avgift
<ul style="list-style-type: none"> • Stadigvarande tillstånd • Tillfälligt tillstånd • Ändring av tillstånd 	5000 kr 3000 kr 2500 kr
Anmälan	Avgift
Försäljning av: <ul style="list-style-type: none"> • Folköl • Elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare <p><i>Avser både nyanmälan och ägarbyte. Avgiften utgår per inlämnad anmälan som kan omfatta försäljning av en eller flera av ovanstående produkter.</i></p>	1050 kr 1050 kr
Årlig tillsyn <i>Avgift för årlig tillsyn av försäljningsställen</i>	Avgift
- Tobak - Elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare - Folköl - Läkemedel - Tobak och folköl - Tobak och elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare - Tobak och läkemedel - Folköl och elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare - Folköl och läkemedel - Tobak, folköl och elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare - Tobak, folköl och läkemedel - Tobak, folköl, elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare och läkemedel	1 h 1 h 1 h 1 h 1,5 h 1,5 h 1,5 h 1,5 h 1,5 h 2,5 h 2,5 h 3,5 h
Övrig tillsyn	Avgift
Uppföljande tillsynsbesök Tillsyn vid befogat klagomål Övrig tillsyn av tobak, folköl, elektroniska cigaretter/påfyllningsbehållare och vissa receptfria läkemedel	Timavgift Timavgift Timavgift

Mbn § 40 Dnr: 19/MBN310 406
Taxa för tobak, e-cigarett och påfyllnadsbehållare samt folköl och receptfria läkemedel

Mbn 2019-05-16
MILJÖ- OCH BYGGNADSNÄMNDEN BESLUTAR

efter revidering anta upprättat förslag till taxa för tobak, e-cigarett och påfyllnadsbehållare samt folköl och receptfria läkemedel

skicka förslaget om taxa till kommunfullmäktige

Mbn 2019-05-16

Mikael Danielsson och Fredrik Malmbo yrkar att taxan revideras för tillsyn som utförs vardagar mellan klockan 19.00 - 07.00 samt lördagar, söndagar, helgdagar, julafton, nyårsafton, påskafton, trettondagsafton och midsommarafton så att en avgift tas ut med 3,0 gånger ordinarie timavgift.

Ärendebeskrivning

Riksdagen har beslutat om en ny lag, Lag (2018:2088) om tobak och liknande produkter. Lagen träder i kraft 1 juli 2019 och ersätter tobakslagen (1993:581) och lag om elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare (2017:425).

Den nya lagen innebär bland annat att det införs tillståndsplikt för tobaksförsäljning för både detalj- och partihandel med kommunen som tillståndsgivande myndighet. För att kommunen ska kunna ta ut avgift för prövning av ansökan om försäljningstillstånd, tillsyn av detalj- och partihandlare med försäljningstillstånd samt tillsyn av handlare som anmält försäljning av elektroniska cigaretter och påfyllnadsbehållare måste Vilhelmina kommun besluta om en taxa för detta i enlighet med den nya lagen.

Förslag till taxa har upprättats. I taxeförslaget läggs även årliga tillsynsavgifter in för tillsyn inom tobakslagen, alkohollagen och lag om handel med vissa receptfria läkemedel. Detta för att få en enhetlig taxa för all försäljningstillstånd både rörande tillståndsprövning och tillsyn.

Föredragande av ärendet var miljöinspektör Lovisa Ericsson

Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Justeras

Ärendet 13, bilaga

1. PERSONAL		
Vardagar kl. 07:00 - 16:00	699	Tim.
Andra dagar och annan tid	767	Tim.
Säkerhetsvakt Minimiersättning 3 tim	854	Tim.
Påbörjad 1:a timme räknas som hel timme. därefter påbörjad 1/2tim som hel halvtimme.		
2. FORDON		
Släckbil med pump	427	Tim.
Höjdfordon	599	Tim.
Bandvagn	694	Tim.
Snöskoter och pulka/kälke	347	Tim.
Stora räddningsbåt	599	Tim.
Lilla räddningsbåt	340	Tim.
Transport kostnader		
Lastbil per kilometer	20	Km.
Lätt lastbil per kilometer	14	Km.
Personbil	7	Km.
3 Vattentransporter		
Vattentransport med pers, pump per tim.	1275	Tim.
Slang per 25 meter		
4 Pumpar		
Kapacitet under 500 L/min per tim	389	Tim.
Kapacitet under 500-1200 L/min per tim	669	Tim.
Kapacitet över 1200 L/min per tim	839	Tim.
5 Slang		
Brandslang 25 meter/vecka	314	Vecka.
Brandposthuvud, grenrör, strålrör per vecka	157	Vecka.
Tvättning och torkning/styck	262	Styck.
Omkoppling av hylser. Exkl hylsor	157	Styck.
6 Handbrandsläckare		
Övningsläckare upp till 6 kg	623	Styck.
Övningsläckare upp till 12 kg	780	Styck.
7. Gaskontroll		
Gaskontroll inkl. personal.	1200	Tillfälle
8 Brandlarm		
Falskt automatiskt brandlarm	8105	Händelse
Teknisk service avtal	856	Tim.
Årsavgift teknisk service	4417	Årsavgigt.
9 Hisslarm		
Hisslarm utan avtal.	2730	Händelse.
10 Räddningsmaterial		

LIVCITY DYGN	STYCK	DYGN
Självresande vattenbassäng/dygn	214	Dygn
Vattendammsugare/dygn	683	Dygn
Rökälstrare/dygn	5214	Dygn
Rökfläkt/dygn	645	Dygn
Avfuktare/dygn	510	Dygn
Flytväst/dygn	16	Dygn
11 Tvätt		
Larmbyxa/st	120	Styck.
Larmrock/st	120	Styck.
12 Utbildning		
Instruktör inkl. förberedelseid/tim	1015	Tim.
Heta Arbeten		
13 Tillsyn		
Grundavgift	2579	Graundavgift
Tillsyns kostnad/tim	912	Tim.
Handläggning hygges- och miljöbränning	1623	Handläggning
14 Taxa tillstånd LBE		
Nytt tillstånd fyrverkeri.	6545	
Förnyat tillstånd fyrverkeri.	6059	
Godkännande föreståndare	1457	
Nytt tillstånd explosiv vara mindre omfattning.	5574	
Förnyat tillstånd explosiv vara mindre omfattning.	5089	
Nytt tillstånd explosiv vara större omfattning.	8351	
Förnyat tillstånd explosiv vara större omfattning.	6545	
Anläggning för förvaring i cistern.		
Nytt tillstånd 1 cistern	5067	
Förnyat tillstånd 1 cistern	3039	
Nytt tillstånd 2 eller flera cisterner	8184	
Förnyat tillstånd 2 eller flera cisterner	2980	
Anläggning för hantering och andra försäljningsställen		
Nytt tillstånd 1 cistern	9122	
Förnyat tillstånd 1 cistern	3039	
Nytt tillstånd 2 eller flera cisterner	14190	
Förnyat tillstånd 2 eller flera cisterner	4730	
Gasoltillstånd mässor och marknader	5216	
Nytt tillstånd innehavareskifte	677	
Nytt tillstånd mindre lackeringsverkstad	4730	
Förnyat tillstånd mindre lackeringsverkstad	2691	
Avslag	845	
15 Övningsfält		
Hyra övningsfält/dag	1727	Dag.
16. Bärhjälp ambulans enligt avtal	4785	
Bandvagn 1:a tim.	7887	1.a tim.
Bandvagn följande tim.	1180	Tim.

RENHÅLLNINGSTAXA FÖR VILHELMINA KOMMUN

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -04- 26		
Dnr.		

Antagen av kommunfullmäktige 2019----- gällande fr.o.m. 2020-01-01

GILTIGHETSOMRÅDE

Taxan avser de avgifter som enligt 27 kap.4-5 §§ MiljöBalken kan utgå för hantering (insamling, transport, återvinning och bortskaffande) av avfall. Hanteringen omfattar de områden av kommunen som framgår av 12 § i fastställda föreskrifter om avfallshantering för Vilhelmina kommun.

För hantering enligt ovan skall erläggas avgifter enligt följande.

1 Hushållsavfall och därmed jämförligt avfall

Sopor, köksavfall och annan dylik orenlighet från hushåll, personalmatsalar, restauranger, sjukhus (dock ej riskavfall), verksamheter, skrymmande avfall samt farligt avfall från hushåll.

1:1 Avgifter

Kommunfullmäktige fastställer årligen avgifterna.

Grundavgiften för 2020 är 735 kr exkl. moms och 919 kr inkl. moms och betalas av fastigheter/lägenheter och verksamheter.

Grundavgiften ska täcka fastighetens del i kostnader för ÅVC- anläggningar (3 st), hushållens farliga avfall, grovsopor, deponi, kontroll/provtagning, miljöavgifter, information, planering och övrig administration.

Tabell 1

Hämtningsområde A och B		Pris/år inkl. moms	
	Kärlstorlek	Grundavgift	Kr/kg
Enfamiljshus	140 L - 370 L	919 kr	3:09
Flerfamiljshus	140 L-container	919 kr + 459 kr /lgh	3:09
Fritidshus	140 L-container	827 kr	3:09
Betal säck	125 L	827 kr	100:-/st
	70 L	827 kr	50:-/st

Pris/år exkl. moms

Verksamheter 140 L- container 1029 + 367kr/lgh 3:09

För container tillkommer 500 kr per hämtning

lgh = Antal lägenheter i flerfamiljshus eller för verksamhet en lägenhet. Behållare tillhandahålls av kommunen till självkostnadspris. Container hyrs/köps av entreprenör.

1.2 Tillägg per behållare och år

För arbete inom fastighetsgräns eller motsvarande, utgår följande tilläggsavgift.

<i>Gångavstånd</i>	<i>Ökning av grundavgiften sker med</i>
11 - 20 m	459 kr
21 - 30 m	919 kr
31 - 40 m	1378 kr
/ 10 ytterligare	459 kr/10 m

2. Särskilda bestämmelser

2.1 Sker efter medgivande från Renhållaren regelbunden hämtning mer än var annan vecka utgår, utöver grundavgiften per behållare, vid varje hämtningstillfälle en tilläggsavgift för framkörning motsvarande 92 kr.

Hämtningsintervall (1,2 el 4 v) skall beställas 1 månad före ändring. Hämtning av extra säck vid ordinarie hämtningstillfälle medför tilläggsavgift på 92 kr/säck.

Budad extra hämtning debiteras med 3 675 kr + 3:09 kr/kg.

2.2 För hämtning av sorterat skrymmande avfall vid andra tillfällen än enligt Renhållarens schema utgår avgift med 3675 kr. max 2 m³

2.3 Transportör/ avlämnare betalar deponiavgift.

2.4 Avgift för ansökan om total befrielse från kommunal avfallshantering, 1 000 kr.

3. Latrin och slam

Latrin och orenlighet som härrör från hushåll och som uppsamlas i enskilda anläggningar. Slam från enskilda avloppsanläggningar (t ex slamavskiljare, avloppsvatten från slutna tankar.)

Avgifter

Hämtningsintervall: 1 gång/år för fast boende. För övriga efter beställning.

Avgiften bestäms med ledning av i nedanstående tabell angivna omräkningsfaktorer. Grundavgiftens storlek är densamma som angetts under 1.1 stycke 1.

Tabell 2

<i>Anläggning</i>	Våt volym m ³	<i>Avgift</i>
Slamavskiljare o. slutna tankar	0 - 4	1855 kr
För var ytterligare	1	184 kr
Fettavskiljare		2361
Latrinkärl	37 l	200 kr

Avgifterna avser planlagd tömning. Sådan tömning sker under perioden 1 maj - 31 oktober. Anmälan om sådan tömning skall ha gjorts senast 30 april. För årsbostäder gäller enligt Föreskrifter om avfallshantering att anmälan endast behöver göras första gången, varefter densamma gäller som årlig anmälan intill dess fastighetsinnehavare meddelar annat.

För tömning som anmälts efter 30 april utgår förhöjd avgift om tömning kan ske utan extra framkörning. Avgift utgår med 2 361 kr för våt volym upp till 4000 liter. För större anläggningar tillkommer tilläggsavgift enligt tabell 2.

Vid slanglängder över 20 meter utgår avgift med 184 kr, maximalt 30 m.
För lock som ej kan hanteras av en person (tyngre än 35 kg) utgår avgift med 367 kr .

För akuttömning

Tömning slambrunn inom 14 dygn 3361 kr

Tömning slambrunn inom 1 dygn samt helgdagar 10361 kr

Latrinkärl kan köpas på alla återvinningscentraler, i priset ingår kärl, mottagning & behandling. Endast Vilhelmina kommuns kärl är godkända för inlämning på återvinningscentralerna och kärlden får inte innehålla plastsäckar eller liknande.

4. Övrigt avfall transporterat och avlämnat vid Vilhelminas, Saxnäs eller Dikanäs Återvinningscentraler

Avfallet indelas i olika avgiftsgrupper enligt nedanstående tabell.

Tabell 3

	Avfallstyp	Sort	Kostnad/ton exkl. moms	Kostnad/lass 8m ³ exkl. moms
1	Inert mtrl	Ton	1500	12000
2	Inert mtrl användbara till täckning	Ton	0	
3	Företagsavfall osorterat	Ton	4500	9680
4	Företagsavfall sorterat brännbart	Ton	1850	5180
6	Asbets	Ton	2765	8848
7	Affärsdisk, kyldisk	St	1600	

Däck tas ej emot

Ett lass motsvarar 8 m³. Avgiften regleras per 4 m³ (1/2 lass).

Vikt skall gälla där så är möjligt.

Avfall med mindre volym än 2,0 m³ får lämnas avgiftsfritt av privatpersoner som själva sorterar enl. anvisningar och betalar renhållningsavgift i kommunen. För verksamheter/företag gäller en mini avgift på 460 kr/släpvagn/paketbil.

5. Avgiftsskyldighet

Fastighetsinnehavaren, eller den som istället för denne är skatteskyldig för fastigheten enligt kommunalskattelagen skall erlägga angivna avgifter. Avgiftsskyldigheten kan dock överföras på nyttjanderättshavaren med dennes medgivande.

Vid överlåtelse av fastighet erlägger köparen avgift som belöper på tiden efter tillträdesdagen.

6. Avgiftsperioder

Avgifterna erläggs 4 gånger per år.

Avgift för slamtömning och avlämning av avfall vid ÅVC på Vilhelmina, i Saxnäs och Dikanäs erläggs mot faktura i anslutning till avlämningstillfället.

7. Ändrade hämtningsförhållanden

Den som är avgiftsskyldig skall omgående anmäla ändrade hämtningsförhållanden till Renhållaren. Av ändringen orsakad ökning eller minskning i renhållningsavgifterna regleras vid påföljande debiteringstillfälle.

8. Tjänster utförda av kommunen

Tjänster som utförs av kommunen och ej kan hänföras till ovanstående debiteras efter gällande a-prislista.

9. Tillämpning och tolkning av taxans bestämmelser

Frågor om tillämpning och tolkning av taxans bestämmelser avgörs av kommunstyrelsen.

**VILL DU FRÅGA OM NÅGONTING
RING KOMMUNALKONTORET
TFN 0940 - 140 00 ,140 80**

Ärende 15, bilaga

VA-taxa 2020 budgetförslag för brukningsavgifter +4% rörlig vatten, 11,7% för avlopp respektive +10% fast avgift. För anläggningsavgifter +5 %

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige har senast 2019-12-31 fastställt avgifterna för vatten- och avloppstaxan.

VA-taxan omfattar tre delar enligt följande:

1. Serviceavgift (erlägges en gång)
2. Grundavgift (erlägges årligen – debiteras samtliga fastigheter)
3. Brukningsavgift (erlägges årligen – debiteras samtliga fastigheter)

Tekniska enheten föreslår att brukningsavgifterna höjs med 2,02 kr och grundavgiften höjs med 55,73,109 resp 230 kronor enligt sammanställning.

Förslaget motsvarar en höjning med 4% resp 10%

Förslaget till va-taxa innebär följande:

1. **Serviceavgift erlägges en gång i samband med anslutning av fastigheten till va-nätet och uttas med nedanstående belopp.**

Serviceavgift

<i>Bostadsfastighet</i>	<u>2020</u>	<u>Höjning</u>
a) en serviceavgift per fastighet		
avs serviceledning för		
- vattenförsörjning	70 el 30 % av totalen	
- avlopp	70 el 30 % av totalen	
- tillsammans	89846	5%
b) en avgift per m ²	enbart tätorten 7,17	5%
c) en avgift per lägenhet	14 373	5%

Annan fastighet

serviceavgift per fastighet		
avs serviceledning för		
- vattenförsörjning	70 el 30 % av totalen	
- avlopp	70 el 30 % av totalen	
- tillsammans	104226	5%
b) en avgift per m ²	enbart tätorten 14,35	5%

Till avgiften påföres lagstadgad mervärdesskatt.

VA-taxa 2019

2. Grundavgift erlägges årligen och debiteras samtliga fastigheter med nedanstående belopp.

Grundavgift

Fastighet (samtliga)	2020	Ändring	inkl. merv.skatt
en grundavgift per fastighet och år av vatten och avlopp för			
- fastigheter med högst 1 lägenhet	2528:-	+ 230:-	3,160:-
- fastigheter med ytterligare lgh	1197/lgh	+109:-	1,496:-
- fritidshus	2528:-	+230:-	3,160:-
- ladugårdar	2528:-	+ 230:-	3,160:-
- affärer o industri 11-20 lgh	802/lgh	+73:-	1,002:-
- "- 21 lgh	600/lgh	+55:-	750:-

3. Brukningsavgift erläggs årligen och debiteras samtliga fastigheter med nedanstående belopp. Där noteras att för fastigheter utan va-mätare uttas en schabloniserad förbrukningsavgift.

Brukningsavgift

Fastigheter med va-mätare

	2019	Ändring	inkl.merv.skatt
en brukningsavgift per m ³ levererat renvatten för			
- vattenförsörjning	14:62:-	+0,56:-	18,28:-
- avlopp och spillvatten	12,42:-	+1,46:-	15,52:-
- tillsammans	27,04:-	+2,02:-	33,8:-

Fastigheter utan va-mätare

En schabloniserad förbrukningsavgift per lägenhet och år för

<u>Fastigheter exkl. fritidshus</u>	2020	Ändring	inkl.merv.skatt
- vattenförsörjning	1.462:-	+56:-	1.828:-
- spillvatten	1,242:-	+144:-	1,552:-
- tillsammans	2.704:-	+200:-	3,380:-

Fritidshus

- vattenförsörjning	731:-	+28:-	879:-
- spillvatten	621:-	+72:-	776:-
- tillsammans	1.352:-	+100:-	1690:-

Ladugårdar

- vattenförsörjning	4,252:-	+164:-	5315:-
---------------------	----------------	---------------	---------------

**Budgetremiss Centerpartiet, Kristdemokraterna, Feministiskt Initiativ samt
Politiskt Alternativ Vilhelmina**

VILHELMINA KOMMUN		
INSTÄMMELEN		
2019 -04- 29		
Dnr.		

Vilhelmina kommun har under den senaste mandatperioden haft svårt att få den ordinarie verksamheten att gå ihop ekonomiskt. Rent resultatmässigt har det på sista raden gått plus men det har helt varit kopplat till stora intäkter från Migrationsverket. När mottagandet nu minskat kraftigt har problemen med att få verksamheterna att rymmas inom de ekonomiska ramarna blivit tydliga. Vilhelmina kommun minskade med 39 miljoner i intäkter. Detta tillsammans med ett underliggande verksamhetsunderskott har skapat en mycket ansträngd kommunal ekonomi.

När koalitionen tog över styret i Vilhelmina den 1 november 2018 påbörjade vi omedelbart omfattande beredningar för att minska kommunens kostnader för att inrymma verksamheten inom den ram som fullmäktige beslutade i juni 2018 och i det förnyande budgetbeslutet för 2019 i november 2018. Underskottet efter det gamla styret för 2018 blev ca 39 miljoner och det är den största budgetmässiga utmaning i kommunens historia och kommer att kräva resten av mandatperioden för att uppnå balans i den kommunala ekonomin.

Eftersom en stor del av kommunens kostnader består av personalkostnader måste en större omställning ske för att nå balans i kommunekonomin. Detta kan ske genom erbjudande om att med ekonomiskt stöd från arbetsgivaren sluta något år tidigare. Det kan också ske genom att tjänster inte återbesätts vid pensionering. Dock kommer uppsägningar genom verksamhetsavveckling av kommunal verksamhet att vara oundviklig för att nå en budget i balans.

Övergripande budgetmål

Det övergripande målet de närmaste åren är att skydda kommunens kärnverksamheter som är lagstadgade och av yttersta vikt för samhällsservicen till kommunens invånare. Det gäller till stor del socialnämndens verksamheter och en betydande del av utbildningsnämndens verksamhetsområde. Det är möjligt att minska personalkostnaderna i utbildningsnämnden utan att de övergripande målen för verksamheten äventyras. Dock finns en gräns för hur mycket det går att effektivisera. Detta gäller till viss del även socialnämnden men där har vi en ökande komplex ärendeutveckling som gör denna omställning ännu svårare. Sammantaget måste omställningarna i nämnderna ske i steg för att följa effekten av besparingarna och vilken effekt de får i verksamheterna.

En betydande del av de utmaningar som finns kvar i remissmaterialet måste komma genom omställningar i kommunstyrelsens verksamhetsområde. Det gör att det är frivilligverksamheter, administration och övrig tekniskt verksamhet som måste stå tillbaka när det behöver sparas ekonomiska resurser.

Ekonomiska ramar 2020

Kommunstyrelsen

Enligt vårt resonemang ovan kräver en budget i balans omfattande omprioritering av medel från kommunstyrelsen till nämnder och för att klara den totala budgetbalansen.

Kommunstyrelsen har flera olika beredningsförslag som har som övergripande mål att minska kommunstyrelsens budgetram med ca 4 miljoner. Viktigt att tänka på att kommunstyrelsen har en del ej lagstadgad verksamhet.

Beredningar/Förslag på kostnadsminskningar har inlämnats på ca 4 000 tkr

Inriktning: Administrationskostnader, Personal, ambitionssänkningar och minskat stöd till föreningar samt minskad kostnad för politisk verksamhet (obs! påverkar även nämnderna).

Ram kommunstyrelsen i remissmaterialet 94 111 tkr

Ny ram kommunstyrelsen 2020 **90 111 tkr**

Utbildningsnämnden

Ram utbildningsnämnden i remissmaterialet 221 529 tkr

Vi föreslår kommunfullmäktige att inte avveckla Nästansjö skola 2262 tkr

Ny ram utbildningsnämnden **223 749 tkr**

Vi föreslår att fullmäktige tar de besparingar som finns i utbildningsnämndens budget på drygt 20 miljoner kr förutom förslaget om nedläggning av Nästansjö skola. Skolan är central för kommunens utveckling. Såväl i byarna såsom i tätorten.

Socialnämnden

Ram socialnämnden i remissmaterialet **230 184 tkr**

Socialnämnden har en mängd besparingsförslag som känns svåra att genomföra men med hänvisning till det ekonomiska läget trots det måste genomföras för att klara en kommunekonomi i balans. Dessutom finns betydande utmaningar inom IFO kring barn och unga som kan påverka socialnämndens beräknade utfall negativt.

MBN Intäktshöjning 500 tkr

Ny ram **1564 tkr**

Finansiering och övriga budgetpåverkande beslut

Kommunens totala ram 2020 530 919 tkr

Inkl. finansnetto 1320 tkr

Enligt kostnads- och inkomstutjämningslagen ("Lite mer lika". Översyn av kostnadsutjämningslagen för kommuner och landsting. SOU 2018:74) så gör vi ett antagande att Vilhelmina kommun får en ökat statlig finansiering 2020 på 6 500 tkr

Ett rimligt antagande utifrån tidigare utfall och förändringar mellan åren är att statsbidraget 2020 blir något högre än det beräknade med tanke på de intentioner regeringen har signalerat i vårbudgeten och den överenskommelse som slöts mellan de samverkande partierna i januariavtalet.

Vi räknar in 2000 tkr från det sk. Pensionserbjudandet i kommunens finansiering.

Vi föreslår ett högre skatteuttag för att ytterligare stärka finansieringen för åren 2020 och framåt. Detta pga att vi ser kraftigt ökade behov inom välfärden.

Skattesatsen föreslås 2020 uppgå till 23,95 kronor per beskattningsbar hundralapp, vilket är en höjning på 0,5 jämfört med 2019. Detta ger en intäkt på 6,400 tkr

Kommunens ram 2020 efter justering **545 819 tkr**

Investeringar 2020

Investeringsbudgeten måste vara mycket stram för att inte påverka likviditeten under 2019-2021. Viktigt att vi har marginal kvar upp till en beräknat upplåningstak för oförutsedda utgifter och att den löpande likviditeten inte belastas mer än nödvändigt. Större investeringar bör skjutas på tills omställningen av ekonomin är klar.

Investeringar

Åtgärd/benämning	Pris	Enligt beslut 2019	Budgetförlag		
			Totalt 2020	2021	2022
Teknisk verksamhet					
VA-Invärlingar Kittelfjäll ospec	1		3 000	3 000	3 000
Reinvestering VA nät/gator tätorten	2		3 000	3 000	3 000
Kartering byar VA	1		200	200	200
VA Västerut Klimpfjäll	1		3 500	3 500	
Reinvesteringar pumpstationer	2		300	300	300
Slamhantering ARV	1			3 500	
Öppna råvattentäkt Kittelfjäll	4		0	0	0
Vattenskyddsområden	1		500	500	500
VA-kollektiv summa			11 500	14 000	7 000
Kross ÅVC	2		0	1 000	
Sortering matavfall	1		0	1 000	
Reparation sandficka ÅVC			500		
Anpassning Kittelfjäll ÅVC	4		0	0	0
Renhållningskollektiv summa			500	2 000	0
Teknikhus Kittelfjäll, GVA, Brand, IT	1		4 000		
Handelsområde mark Kittelfjäll	4		0	0	0
Områttbyggnad Voigsjö skola	1		10 000	15 000	
Parkering Postgatan	2			400	
Energibesparande åtgärder fastighet	1		2 000	2 000	2 000
Ljusstening Kyrkstian	1		1 000	1 000	1 000
Parkering Tingshuset	1			400	
Slamtank	1		900		
Tillbyggnad Nästansjö skola	1		1 000		
Parkeringsdäck Förvaltningshuset	3			4 000	
Resecenter Kittelfjäll	4				

Kommunledningsfunktion mm					
Gallerdörr med kodlås närarkiv vän 2 och 3			150		
Kost					
Dikanäs ugn	2				140
He mberget ugn	2			160	
Åsbacka ugn	1		160		
Saxnäs ugn	2				140
Saxnäs grönsaksskärare	1		40		
Kylar/frysar där det går sönder	1		150	150	150
Summa kostverksamhet			350	310	430
Skydd och säkerhet					
Vörn Kittelfjäll	1		350		
Lätt lastväxlarlastbil	1		250		
Hälvare	1		500		
Släckbil			2 950		
Lasttankväxlare Vilhelmina			797		
Lastväxlarbil Vilhelmina			490		
Spetsbil Dikanäs			330		
Spetsbil Saxnäs			290		
Holmatro verktyg			150		
A-skydd kompressor			150		
Summa Skydd och säkerhet			6 257		
Utvecklingsenheten					
Självbetjätningsautomat Vilhelmina			80		
Slättmaskin Öranbergsbacken			500		
SUMMA TOT KS			38 157	39 110	20 430

Totalt har KS+SOC+UN+MBN begärt investeringar för 41 567 tkr.

Vi föreslår strykningar/framflytt av investeringar 2020 enligt föregående sida med resultat att vi minskar 22,350 tkr i investeringsbudgeten.

Socialnämnden och Utbildningsnämndens investeringsbudget enligt budgetremiss.

Budgetbalans Vilhelmina kommun 2020

KS	90 111 tkr
Socialnämnden	230 186 tkr
Utbildningsnämnden	223 749 tkr
MBN	1564 tkr
Totalt netto på verksamheterna	545 610 tkr
Finansiering	545 819 tkr
Resultat	209 tkr

Vi gör ett medvetet val att avvika från kommunfullmäktiges tidigare beslut att kommunen ska ha ett resultatmål på 1% av statsbidrag

Vilhelmina

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -04- 29		
Dnr.		

Budgetremiss 2020

Moderaterna i Vilhelmina vill skapa ett tryggt samhälle där alla känner delaktighet. Vi vill utveckla näringslivet i kommunen och ge företagandet större möjligheter och ökad uppskattning. Företagandet skapar jobb och utveckling. Vi vill satsa på skolan så att eleverna får en bättre förutsättning till fortsatta studier efter grundskolan. Vi vill satsa på vår gymnasieskola och utveckla samarbetet med våra grannkommuner när det gäller vilka linjer som ska drivas. Det är viktigt med en bra äldreomsorg och bra vård för gamla, sjuka och svaga.

Vilhelmina har tyvärr alltför höga kostnader i verksamheterna och måste därför se över utgifter och minska dessa på ett klokt sätt.

1. Intäkter.

Vi vill behålla den nuvarande skattesatsen 23,45 och säger därför nej till skattehöjningar. Vår skattesats är redan en av de högsta i landet och en höjning med 50 öre skulle placera i topp i hela Sverige. Förändringar i skatteutjämning, 2 milj från pensionserbjudande och 4 milj från avsatta medel i pensionsfond. Vi beräknar den totala intäkten till 540,600 miljoner kronor.

2. Kommunstyrelsen

Besparing 5,641 milj ger en ram på 88,470 milj. De förtroendevaldas arvoden sänks med 10%. Bidrag till politiska partier sänks med 20%. Det är viktigt att alla är med och sparar.

3. Utbildningsnämnden

Fokus på att ge våra barn en bra utbildning som ger förutsättningar att förverkliga sina drömmar. Åtgärder för att höja studieresultaten. Åtgärder för att lösa lokalsituationen på Volgsjö skola och minska dyra hyreskostnader för baracker. Besparing 2,276 milj ger ram 219,253 milj.

4. Socialnämnden

Oförändrad ram 230,184 milj.

5. Miljö och byggnadsnämnden

Oförändrad ram 2,164 milj. Vi säger nej till höjda timtaxor då det drabbar enskilda och företag med små marginaler.

Sammanställning budget 2020

Kommunstyrelsen	88,470 miljoner
Utbildningsnämnden	219,253 miljoner
Socialnämnden	230,184 miljoner
Miljö och bygg	2,164 miljoner
Summa utgifter	540,071 miljoner
Finansiering	540,600 miljoner
Resultat	529 miljoner

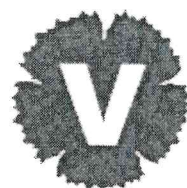
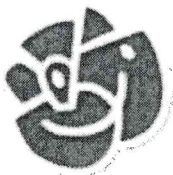
Vilhelmina 2019-04-29

Lars Eliasson, ordförande

VILHELMINA KOMMUN KOMMUNSTYRELSEN		
2019 -04- 29		
Dnr.		

**Budget för
Vilhelmina kommun
2020-2022**

*Förslag
från
Socialdemokraterna
och
Vänsterpartiet*

INLEDNING

Med hänsyn till den extremt korta remisstiden som anvisats för granskning av Vilhelmina kommuns budget för 2020-2022, har vi nödgats begränsa våra analyser och konkreta förslag till sådana som vi anser allra nödvändigast för att påbörja inbromsningen i kommunens kostnadsutveckling med målet en ekonomi i balans senast 2022. Vi utgår ifrån att kommunstyrelsen i kommande budgetarbeten respekterar den processplan som fastställts och som ska ge utrymme för partiernas remissarbete in i maj månad varje år!

Vi vill inledningsvis erinra om våra synpunkter och förslag från budgetbehandlingen för perioden 2019-2021. Vi hade då förslag om att utan vidare dröjsmål inleda arbetet med att komma i ekonomisk balans, men där Koalitionen röstade ned oss till förmån för en egen budget som reellt var kraftigt underbalanserad och byggd på fullständigt obegripliga förutsättningar och antaganden. Vi kan redan nu, efter första tertialen 2019, se hur den ekonomiska utvecklingen bär mot helt oförsvarliga resultat och i princip i den riktning som vi från oppositionen beskrev i vårt remissvar i anledning av budget 2019-2021.

Vi noterar att de förslag som nämnderna har överlämnat för kommande beredning inför fullmäktiges beslut, kraftigt överskrider de utrymmen som står till förfogande. Nu behövs radikala åtgärder för att komma tillrätta med den ekonomiska obalansen som redan nu är uppenbar, men som tilltar med de krav och önskemål som nämnderna presenterat.

I det följande kommenterar vi budgetremissen nämndvis, men först några synpunkter på finansieringsfrågorna.

Finansiering

Intäkter i form av skatter och statsbidrag bygger på de underlag som bl. a. tillhandahålls av SKL, Sveriges Kommuner och Landsting. Vi har själva att komplettera med intäkter från taxor och avgifter, som kommunen själv förfogar över liksom att bestämma om skattesatsen.

Den grundläggande förutsättningen är den skattesats som ska gälla kommande år. Vi har gjort den bedömningen att det över huvud taget inte finns utrymme eller acceptans för någon form av skattehöjning, varför vi föreslår oförändrad skatt för den kommande perioden, alltså 23,45 kr/skattekrona.

När det gäller taxor och avgifter i övrigt, så föreslår vi försiktiga uppräknings för vatten och avlopp samt för renhållning, 2%. Dessa verksamheter ska för övrigt hållas åtskilda från den kommunala ekonomin i övrigt och där måste hänsyn tas till kommunens investeringsåtaganden och övriga kända driftförhållanden.

Inom miljö- och byggnadsnämnden område, föreslår vi oförändrade taxor och avgifter då vi anser att vi i nuvarande läge kan försvara och motivera avgiftsuttagen, men att ev. höjningar på ett negativt sätt skulle påverka tillväxt och utveckling och dessutom innebära ovälkomna och kännbara kostnader för i kommunen verksamma företag.

Kommunstyrelsen

Gratis kaffe och friskvårdsbidrag slopas enligt Koalitionens förslag. Vi ser inga besparingar i en sådan åtgärd, utan åtgärden bidrar snarare till effektivitetsförluster och tristare arbetsmiljö, vilket i praktiken innebär nettoförluster.

Dimensioneringen av arbetsmarknadsenheten borde rimligen resultera i ett nollresultat. Förslagen om ökad projektverksamhet borde kunna bidra till positivare resultat, om insatstid och andra kostnader hålls nere.

En stor del av kommunens kostnader ligger på fastighetsförvaltningen. Den operativa delen har överlåtits till Vilhelmina Fastighetsförvaltning AB genom avtal. Det borde, med hänsyn till redan vunna erfarenheter, gå att komma vidare i en än mer rationell fastighetsförvaltning. Det förutsätter då att det fortlöpande analyseras insatssidan i förhållande till de resultat som kan nås och att varje åtgärd som idag utförs, prövas utifrån behov och resultat. Kommunens egna verksamheter har i tilltagande grad inneburit ytterligare anspråk på lokaler och därmed ökade kostnader. Den utvecklingen måste ses över och tillväxten måste begränsas.

Vi förordar även en översyn av kommunens energikostnader där vi ser energieffektiviseringar i ett långsiktigt perspektiv och som ett alternativ i minskandet av driftkostnader.

Planerade investeringar måste ses över främst när det gäller investeringar i skollokaler. Vi vill inte nu ta ställning till dessa investeringar, utan avvaktar den lokalberedning som förhoppningsvis snart ska kunna lämna ifrån sig en slutrapport.

Från kommunstyrelsen sida måste särskild uppmärksamhet ägnas South Lapland Airport AB. Bolaget står inför stora investeringar om verksamheten ska kunna fortgå. Då osäkerheten om framtida statligt driftstöd fortfarande är stor, kan ett ökat kommunalt åtagande inte uteslutas.

IT-verksamheten är en viktig funktion för all kommunal verksamhet och utgör ett fundamentalt stödsystem för i princip alla processer i kommunen. Vi bedömer att ett mera långtgående samarbete krävs mellan kommuner och regionen, för att klara verksamheten inom rimliga kostnadsramar.

Vi noterar att kostnaderna för upphandlingsstöd ökar och innebär en relativt stor kostnad. Brister i upphandlingskompetensen innebär stora risker och kostnader för brister därvidlag kan bli omfattande. Med de erfarenheter vi har f n, ser vi trots allt att samarbetet kring upphandlingsfrågorna och därmed de ökade kostnaderna är avgörande, men att den tillkommande kompetens också då ska nyttjas av kommunen och dess bolag.

Den yttersta garantin för att kommunens olika verksamheter ska kunna bedrivas och att ansvaret också kan tas, är att det politiska systemet fungerar. Det förutsätter att det ges tillräckliga resurser och utrymme för de förtroendevalda att verka. Varje begränsning i riktning mot att spara på politiken, kommer vi att motsätta oss. Det är snarare så att det skulle behövas ytterligare tid för politiskt engagemang i styrelsen och i nämnderna och fram för allt i fullmäktige för att trygga demokratin och kommunens olika verksamheter idag och i framtiden.

Kommunstyrelsen beskriver Folkets Hus som ett problem med besvärande förutsättningar att förstå och veta vilka kostnader som åläggs kommunen genom de avtal som rimligen måste finnas mellan parterna. Finns det oklarheter, utred förtydliga och dokumentera!

Utvecklingsenhetens olika verksamheter inriktas på stöd till föreningslivet, men också till företagen och kommuninnevånarna i gemen. Viss kommersiell verksamhet finns också med i anslaget för utvecklingsenheten. I ett läge där kommunens basala åtaganden mot unga och gamla får svårigheter med finansieringen, måste givetvis all frivillig verksamhet granskas och ifrågasättas. Det kan, i ett svårt ekonomiskt läge, bli nödvändigt att begränsa resurserna för utvecklingsenheten.

Vi föreslår att kommunstyrelsen ser över avtalet ang. skogsförvaltningen och, om villkoren tillåter det, föranstaltar om ny upphandling av dessa konsulttjänster.

När det gäller planerade investeringar, hänvisar vi till de synpunkter vi lämnade inför budget 2019.

Utbildningsnämnden

Nämnden har genom åren redovisat kraftiga underskott i verksamheterna. Jämförelser med andra kommuner i landet, visar att Vilhelmina kommun har mycket höga kostnader, men har också fortlöpande kunnat redovisa förbättrade resultat.

Utbildningsnämndens förslag till budget de kommande tre åren innehåller kraftiga begränsningar i personalbudgeten och även när det gäller lokalkostnader. Koalitionens ledamöter har bl. a. föreslagit nedläggning av Nästansjö skola fr.o.m. höstterminen 2019, men där har kommunstyrelsens majoritet sagt nej till nedläggning. En form av förprovning av ett enskilt förslag som skapar förvirring och osäkerhet i budgetarbetet inför ett slutligt förslag till fullmäktige.

Vi tar inte nu ställning till skolnedläggningar, utan avvaktar lokalberedningens slutliga rapport. Vi utesluter inte någon åtgärd i syfte att sänka kommunens kostnader, men vi vill dessförinnan se förslag, kalkyler och konsekvensutredningar innan vi är beredda att ta ställning.

Vi ställer oss dock bakom genomgripande förändringar i personalbemanningen inom skolans område. Vi är också beredda att diskutera förändringar i gymnasieskolans olika program och inriktningar, men förutsätter då stor samsyn kring dessa frågor.

Vi ifrågasätter hur delar av utbildningsnämndens verksamhet sköts och kontrolleras. Vi har oroande exempel på investeringar och insatser som skett okontrollerat och utanför alla tillämpliga regelverk och befogenheter. En generell översyn av internkontrollsystemet borde göras och justeras utifrån vunna erfarenheter.

De investeringar som föreslås, är till del beroende av vad som händer med skolorna i Nästansjö och Malgovik i framtiden.

Socialnämnden

Det är med tilltagande oro som vi ser utvecklingen inom missbruksområdet och hur det tilltagande missbruket påverkar familjer och enskilda individer och socialnämnden ekonomiska åtaganden. Vi utgår ifrån att det kontinuerligt sker samverkan mellan främst utbildningsnämnden och de verksamheter som kommunstyrelsen bedriver för främst ungdomar.

Den äldreomsorg som socialnämnden har ansvaret för fungerar väl. Ökade åtaganden kan förväntas med allt fler äldre med ökande behov och där högre krav kommer att ställas på boende, omvårdnad och service i övrigt.

Uppsägningen av avtalet med Region Västerbotten ang. gemensamma vårdplatser behöver en närmare granskning. Lokala ledningsförhållanden får inte tillåtas påverka ett viktigt, behövligt och ekonomiskt försvarbart samarbete mellan kommunen och regionen.

Vi är beredda att ställa oss bakom de förslag till åtgärder som socialnämnden redovisar i den sk beredningen steg 2. Den brist i förhållande till ram som fortfarande är kvar, måste inrymmas inom socialnämndens befintliga budgetram.

Miljö- och byggnadsnämnden

Som vi inledningsvis nämnt, så bedömer vi att det inte är försvarligt med taxehöjningar inför budget 2020. Nämndens förslag får anpassas till ram med stöd av andra för nämnden påverkbara åtgärder.

Generellt

Den processplan för verksamhets- och ekonomistyrning som tagits fram tidigare år, skulle bidra till ett mera strukturerat och ansvarsavgränsat arbetssätt. Vi har anledning ifrågasätta om det fungerar som tänkt. En viktig del i att se framåt, är att betrakta vad som hänt det senaste verksamhetsåret. Trots att vi snart är inne i maj månad, så finns inte bokslut tillgängligt trots att planen föreskriver att det ska vara klart under mars månad. Det skulle vara av värde att fullmäktige presenterades en avrapportering om hur processplanen efterlevs och vilken nytta den tillfört budget- och verksamhetsstyrningsprocessen.

Vi erbjuder i samband med behandlingen av budget för 2019-2021 ett strukturerat och ansvarstagande samarbete med Koalitionen. Svaret har blivit ett ostrukturerat beredningsarbete i många frågor både i styrelsen och i nämnderna och i tillägg till detta, en påtaglig misstänksamhet om var Framtid Vilhelmina står och vilka syften vi har med vår politiska medverkan. Det är den sämsta grund att bygga samarbete på och synnerligen allvarligt med tanke på det svåra ekonomiska läge som Vilhelmina kommun befinner sig i.

Vi står fast vid att vi är beredda att samarbeta i alla frågor för att komma till bra, effektiva och medborgartillvända lösningar inom ramen för den kommunala ekonomin och med tillämpning av gällande lagar och regler inom det kommunala verksamhetsfältet. Det finns givetvis några få frågor, där vi av politiska och ideologiska skäl inte kan vara hundra procent överens, men det som återstår, räcker långt för att lösa problem och att ta vara på de möjligheter som vi har i vår kommun. Det finns inte längre utrymme för makt- och demonstrationspolitik i vår kommun. Vi kan, om viljan finns, komma överens om att lägga den åt sidan nu med detsamma.

Sammanfattning

Vi vill sammanfatta våra ställningstenden och förslag i följande punkter:

Kommunstyrelsen

- ❖ Kommunens skattesats hålls oförändrad kommande budgetår
- ❖ Taxor och avgifter kan tillåtas öka med 2% med undantag inom miljö- och byggnadsnämndens område, där avgiftsnivåerna föreslås ligga fast i 2019 års nivå
- ❖ Friskvårdsbidrag och fritt kaffe ska vara kvar, men en utvärdering av hur friskvårdsbidraget används bör genomföras
- ❖ Ett förnyat pensionserbjudande bör utredas där målgrupper och villkor i övrigt noggrant ska övervägas
- ❖ En analys av fastighetsförvaltningen genomförs i syfte att öka rationaliseringarna och därmed kunna sänka driftskostnaderna. En noggrannare kontroll av alla upphandlingar ska göras och den blivande upphandlingspolicyn ska tillämpas strikt.
- ❖ Lokalanvändningen måste ses över och begränsas. Lokalberedningens slutrapport måste snarast fram för att bl. a ta ställning till behovet av åtgärder betr. skolans lokaler
- ❖ Särskild uppmärksamhet ska ägnas verksamheten inom South Lapland Airport AB med hänsyn till kommande stora och kostbara investeringar
- ❖ Samverkan inom IT-området måste utvecklas genom ökat samarbete mellan kommunerna och regionen
- ❖ Arbetsmarknads-, närings- och utvecklingsenhetens kostnadsutveckling behöver en gedigen genomlysning, där resultat måste ställas mot de resurser som tillförs.

Utbildningsnämnden

- ❖ Vi ställer oss bakom socialdemokraternas förslag till åtgärder och vill invänta lokalberedningens förslag innan vidare beslut tas vad gäller Nästansjö skola .
- ❖ Bemanningssituationen behöver genomlysas ordentligt i skenet av att Vilhelmina kommun utmärker sig särskilt i kostnadshänseende härvidlag
- ❖ En gedigen översyn görs betr. gymnasieskolans programutbud, där volym och kostnader måste beaktas i högre grad än vad som hitintills varit fallet

Socialnämnden

- ❖ De förslag som socialnämnden överlämnat till budgetberedningen, ställer vi oss bakom.
- ❖ Avtalet med Region Västerbotten (tidigare landstinget) ang. gemensamma vårdplatser föreslås sägas upp med omedelbar verkan.
- ❖ Den planerade verksamheten med bas i bostadsområdet Manhattan med en beräknad tillkommande kostnad på 1,7 mnkr bör inte tas som tillkommande kostnad, utan får klaras inom ram.
- ❖ Avlastningsboendet (Galaxen) har flyttats till Tallåsen. De utrymmen som därmed blir övertaliga, kommer enligt uppgift att nyttjas av Jobb@. Den tillkommande kostnaden förutsätts rymmas inom socialnämndens tilldelade ram.

Miljö- och byggnadsnämnden

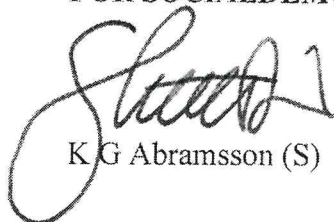
- ❖ Oförändrade taxor och avgifter föreslås inom nämndens verksamhetsområde
- ❖ Nämnden ska kontinuerligt se över sin egen personalorganisation

Generellt

- ❖ En skärpning av interkontrollen genomförs inom styrelsens och nämndens verksamhetsområden.
- ❖ Fungerar den beslutade processplanen för verksamhets- och ekonomistyrning? Rapport och uppföljning föreslås.
- ❖ Ett ökat och mera målinriktat samarbete mellan majoritet och opposition efterlyses. Vi står fortfarande med utsträckt hand, men ser inget motsvarande på Koalitionens sida.
- ❖ Enligt budgetdirektiven ska löneuppräkningsarna beräknas till 2,5 %. Av det underlag som har remitterats noterar vi avsevärda avvikelser.

Vilhelmina den 29 april 2019

FÖR SOCIALDEMOKRATERNA

K.G. Abramsson (S)

FÖR VÄNSTERPARTIET

Rune Andersson (V)

Sammanställning budgetremisser 2020

Förslag från Centerpartiet, Kristdemokraterna, Feministiskt Initiativ samt Politiskt Alternativ Vilhelmina

Kommunstyrelsen	90 111 tkr (-4 000 tkr mot remiss)
Utbildningsnämnden	223 749 tkr (+2 300 tkr mot remiss)
Socialnämnden	230 184 tkr (enligt remiss)
Miljö- och byggnadsnämnden	1 564 tkr (-500 tkr mot remiss)
Finansiering	545 819 tkr (+14 900 tkr mot remiss)
Summa	211 tkr

Investeringsbudget Centerpartiet, Kristdemokraterna, Feministiskt Initiativ samt Politiskt Alternativ Vilhelmina

Kommunstyrelsen	19 217 tkr
Utbildningsnämnden	1 830 tkr
Socialnämnden	1 500 tkr
Summa	22 547 tkr

Förslag från Moderaterna

Kommunstyrelsen	88 470 tkr (-5 641 tkr mot remiss)
Utbildningsnämnden	219 253 tkr (-2 276 tkr mot remiss)
Socialnämnden	230 184 tkr (enligt remiss)
Miljö- och byggnadsnämnden	2 164 tkr (enligt remiss)
Finansiering	540 600 tkr (+9 691 tkr)
Summa	529 tkr

Förslag från Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

Budgetförslaget från Socialdemokraterna saknar siffor, därmed är ingen sammanställning gjord.

Förslag från Sverigedemokraterna

Inget budgetförslag har inkommit från Sverigedemokraterna

Vilhelmina 2019-04-05

KONSEKVENSBESKRIVNING AV NEDLÄGGNING AV ÖPPNA FÖRSKOLAN

En familjecentral består av fyra delar; BVC, MVC, och IFO samt ÖPPNA FÖRSKOLAN som är nävet i hela verksamheten. Tar man bort någon av dessa beståndsdelar faller hela tanken med en familjecentral och frågan är väl om den kvarvarande verksamheten får kallas familjecentral.

Vilhelmina kommun har som målsättning att arbeta för att förbättra barn och ungas hälsa fysiskt och psykiskt i Vilhelmina och att då lägga ner en välfungerande verksamhet som arbetar med föräldrastöd och att på ett tidigt stadium upptäcka behov av särskilda insatser för barn från 0-5 år verkar helt orimligt.

Öppna förskolans verksamhet är inte bara en plats för barn att leka i en pedagogisk miljö. Öppna förskolan är en plats för föräldrastöd, både från oss som arbetar här och från andra föräldrar där man kan dryfta gemensamma "problem" och frågeställningar. Öppna förskolan bildar för många ensamstående ett socialt nätverk, också en träffpunkt för de många, främst mammor, som ensam bär ansvar för barn och hem under de veckor partnern jobbar borta på annan ort.

Öppna förskolans verksamhet innebär också en introduktion till den allmänna förskolan. Barnen får en första kontakt med förskoleverksamhet och får lära sig umgås i en större grupp i en trygg miljö där föräldern finns med och stöttar. I öppna förskolan får föräldrar en första information om kommande förskoleverksamhet, hur en inskolning går till osv.

Många föräldrar har vittnat om att inskolningen gått betydligt smidigare efter att man under en tid regelbundet besökt öppna förskolan.

Specialpedagogen besöker öppna förskolan en gång i månaden och får på så sätt en naturlig kontakt med barn och föräldrar ifall det i framtiden skulle visa sig att man är i behov av hennes tjänster.

Att lägga ner öppna förskolan skulle innebära att det goda samarbetet vi jobbat fram på familjecentralen skulle raderas. Föräldrarna önskar en större tillgänglighet från MVC och BVC och detta kan på ett naturligt sätt tillgodoses genom att man under sitt besök på öppna förskolan i förbifarten kan stoppa en BVC sköterska eller barnmorskan och få framföra sina funderingar om sitt eget eller sitt barns välmående eller ändra en besöks tid.

Familjepedagogen i stödteamet Nyckeln som ingår i IFO deltar i verksamheten på öppna förskolan en gång i veckan, detta innebär att besökarna får en avdramatiserad och god kontakt med IFO och socialtjänsten. Detta skulle också raderas av en nedläggning av öppna förskolan.

En gång per termin lämnar vi ut en enkät där föräldrarna får tycka till om familjecentralens olika verksamhetsdelar. En övervägande majoritet är mycket nöjda med verksamheten. Klagomålen kan handla om telefontider eller ändrade öppettider.

Vilhelmina familjecentral har på de regionträffar vi varit på fått mycket beröm för hur långt vi kommit i vår verksamhet, det goda samarbete vi arbetat fram och de visioner vi har för vår fortsatta verksamhet. Man har imponerats av att vi fått till en sådan välfungerande familjecentral i en så pass liten kommun som Vilhelmina.

Att lägga ner öppna förskolan är ett stort steg bakåt i arbetet med barn och ungas förbättrade hälsa i Vilhelmina. En kortsiktig besparing som långsiktigt kan bidra till ökade kostnader för barns hälsa och välmående.

Förskollärare Öppna förskolan

Riskbedömning och handlingsplan

Förändring: Ev utveckling öppna förskolan

DATUM: 26/4-2019
FÖRVALTNING ELLER MOTSVARANDE: SOC
ARBETSPLATS: Öppna förskolan

ANSVARIG CHEF:
SKYDDSSMBUD:
ÖVRIGA DELTAGARE:

Arbetsgivaren ska regelbundet och vid förändringar undersöka och riskbedöma arbetsförhållandena på arbetsplatsen. Riskbedömningen ska alltid vara skriftlig. Arbetsgivaren ska dessutom omedelbart eller så snart det är möjligt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Åtgärder som inte genomförs omedelbart ska alltid dokumenteras i en skriftlig och tidsatt handlingsplan.

Kom ihåg att följa upp åtgärderna!

Den här mallen är ett stöd för undersökning av arbetsmiljön utan färdigformulerade frågor i en checklista.

Använd gärna riskbedömningsmatrisen som stöd för att bedöma hur allvarlig en risk är. Matrisen tar hänsyn till hur sannolikt det är att risken inträffar och vilken konsekvens det får om den inträffar.

En risk är något som kan få negativa konsekvenser för individen, gruppen eller verksamheten. Till exempel: Hala golv kan leda till att någon halkar och skadar sig.

1. Börja med att avgränsa vad som ska riskbedömas och bestäm vilka som ska delta.

2. Identifiera vilka risker som finns för ohälsa eller olycksfall och sammanställ dem.

3. Bedöm om riskerna är allvarliga eller inte.

4. Prioritera riskerna. Allvarliga risker ges högst prioritet.

5. Bestäm åtgärder:

6. Utse ansvarig.

7. Bestäm när åtgärderna ska vara genomförda.

8. Bestäm datum för när åtgärderna ska följas upp för att se om de gett effekt eller om nya åtgärder måste planeras.

Yrkande MBL 11 - Budget 2020

Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet

Vilhelmina kommun måste tänka långsiktigt och strategiskt för att säkerställa god måluppfyllelse i grundskola och gymnasium och värna om god arbetsmiljö för skolpersonal och elever. Satsningar som görs i skolan måste ses som en investering och inte som en kostnad, då vinningen av detta i slutändan kommer synas i andra verksamheter än i Utbildningsförvaltningen, exempelvis genom minskad belastning inom socialförvaltning. Skolan har en viktig roll i samhället och tillhandahåller mer än enbart utbildning.

Ser vi till de besparingsförslag som beretts under våren 2019 så känner vi mycket stor oro då de bygger på att minska både på lärartjänster och elevhälsopersonal, samt speciallärare som arbetar direkt för att stötta elever som redan är i en utsatt position. Att minska grundbemanningen ökar alltid arbetsbelastningen på den personal som finns kvar, samtidigt minskar det möjligheterna för skolan att utvecklas, vilket leder till försämrade arbetsmiljö och till att det kommer att bli ännu svårare att rekrytera och behålla lärarkompetens i kommunen.

Har vi inte behöriga, kunniga, engagerade lärare så blir måluppfyllelsen för eleverna sämre. Har vi inte ett fungerande, anpassat elevhälsoteam på skolorna så försämras också måluppfyllelsen. Har vi inte elever med godkända betyg så ökar kommunens utgifter medan skatteintäkterna minskar. Har vi inte gymnasieutbildningar som eleverna tycker är attraktiva och som gynnar inlandet; både inom kommun, landsting och i den privata sektorn, riskerar vi att förlora värdefull kompetens som kan vara både svår och kostsam att ersätta. Malgomsjaskolan spelar en mycket viktig roll för att ge ungdomarna gymnasieexamen och möjlighet till arbete och fortsatta studier. En försämrade skola riskerar att undergräva kommunens framtid.

Den satsning på utökning av ledningsorganisationen som förvaltningschefen och utbildningsnämnden godkände för ungefär två år sedan har uppvisat goda resultat. Våra medlemmar påverkas positivt om vi har en synlig ledning som orkar med sin arbetssituation. Situationen vi hade i början av 2010-talet var orimlig och vi kan inte gå tillbaka till den. Om vi ska fortsätta vårt arbete för att bli Lapplands bästa skolkommun krävs det att vi har en ledning som har möjlighet att driva skolutveckling och att vara pedagogiska ledare.

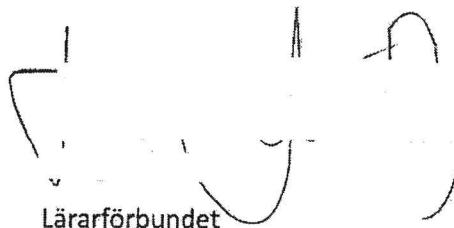
Med anledning av detta yrkar Lärarnas Riksförbund och Lärarförbundet:

- att utbildningsförvaltningens budgetram för 2020 utökas
- att utökningen av ledningsorganisationen bibehålls
- att Vilhelmina kommun fortsätter sitt goda arbetsmiljöarbete och säkerställer att denna ekonomiska situation inte påverkar skolans personal eller elever negativt.
- att Vilhelmina kommun ger förutsättningarna för en fortsatt god måluppfyllelse för våra elever
- att Vilhelmina kommun verkar för att säkerställa att behörig, legitimerad personal finns i våra skolor nu och i framtiden.

Vilhelmina 15:e maj 2019

Lärarnas Riksförbund

Lärarförbundet

Riskbedömning och handlingsplan

DATUM: 190430

FÖRVALTNING ELLER MOTSVARANDE: Vilhelmina kommun, Utbildningsförvall
ARBETSPLATS: Volgsjö skola

ANSVARIG CHEF: I
SKYDDSONMBUD:

ÖVRIGA DELTAGARE: Samverkat med all personal vid gemensam konferens.

Arbetsgivaren ska regelbundet och vid förändringar undersöka och riskbedöma arbetsförhållandena på arbetsplatsen. Riskbedömningen ska alltid vara skriftlig. Arbetsgivaren ska dessutom omedelbart eller så snart det är möjligt vidta de åtgärder som behövs för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Åtgärder som inte genomförs omedelbart ska alltid dokumenteras i en skriftlig och tidsatt handlingsplan.

Kom ihåg att följa upp åtgärderna!

Den här mallen är ett stöd för undersökning av arbetsmiljön utan färdigformulerade frågor i en checklista.

Använd gärna riskbedömningsmatrisen som stöd för att bedöma hur allvarlig en risk är. Matrisen tar hänsyn till hur sannolikt det är att risken inträffar och vilken konsekvens det får om den inträffar.

En risk är något som kan få negativa konsekvenser för individen, gruppen eller verksamheten. Till exempel: Hala golv kan leda till att någon halkar och skadar sig.

1. Börja med att avgränsa vad som ska riskbedömas och bestäm vilka som ska delta.

2. Identifiera vilka risker som finns för ohälsa eller olycksfall och sammanställ dem.

3. Bedöm om riskerna är allvarliga eller inte.

4. Prioritera riskerna. Allvarliga risker ges högst prioritet.

5. Bestäm åtgärder.

6. Utse ansvarig.

7. Bestäm när åtgärderna ska vara genomförda.

8. Bestäm datum för när åtgärderna ska följas upp för att se om de gett effekt eller om nya åtgärder måste planeras.

"suntarbetsliv

RISK	LITEN RISK	MEDEL RISK	STOR RISK	ALLVARLIG RISK	ÅTGÄRD MED KOMMENTAR	ANSVARIG FOR ÅTGÄRD	SKA VARA KLART	TID FOR UPPFÖLJNING	STATUS VID UPPFÖLJNING
SAMRE KVALITET p.g.a. - minskad planeringstid - minskad personalresurs. - mindre möjlighet till individanpassning. - minskad möjlighet till samverkan.	☐	☐	☐	☒					
ÖKAD STRESS OCH ORO FÖR PERSONAL	☐	☐	☐	☒					
MINSKAD ARBETSGLÄDJE	☐	☒	☐	☐					
MINSKAD SAKERHET FÖR BARNEN UTOMHUS p.g.a. minskad tillsyn	☐	☒	☐	☐					
ÖKAD ARBETSBELASTNING	☐	☐	☐	☒					
SAMRE TRYGGHET OCH STUDIERO	☐	☐	☒	☐					

suntarbetsliv

RISK	LITEN RISK	MEDEL RISK	STOR RISK	ALLVARLIG RISK	ÅTGÄRD MED KOMMENTAR	ANSVARIG FÖR ÅTGÄRD	SKA VARA KLART	TID FÖR UPPFÖLJNING	STATUS VID UPPFÖLJNING
HÖGRE ANDEL AV ELEVERNA SOM INTE KLARAR KUNSKAPSKRAVEN	☐	☐	☐	☒					
KURATOR - hård belastning, hinner inte med allt, risk för kö	☐	☐	☒	☐					
SKOLSKÖTERSKA - MLA-uppdraget tar tid från Volgsjö skolas elever	☐	☒	☐	☐					
MINSKAD RESURS I TRYGGHETS TEAMET RISKERAR INNEBÄRA: -minskad trygghet bland eleverna -längre utredningstid -högre arbetsbelastning för annan	☐	☐	☐	☒					
ÖKAD RISK FÖR UTANFÖRSKAP PÅ RASTER PGA INDRAGEN RESURS RASTVÅRD	☐	☒	☐	☐					
	☐	☐	☐	☐					